

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ปราโมทย์ เคะชะอำไพ. *ระเบียบวิธีเชิงตัวเลขในงานวิศวกรรม*. สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ไพศาล กิตติศุภกร และ ธิดาพันธ์ ซื่อสัตย์วงศ์. การออปติไมซ์ภายใต้ความไม่แน่นอน.
วารสารวิศวกรรมเคมีและเคมีประยุกต์แห่งประเทศไทย, ครั้งที่ 7(2540):392-399.

ภาษาอังกฤษ

Biegler-Lorez, T., Ignacio-Grossmann, E., and Arthur, W.W. *Systematic Methods of Chemical Process design*. International Edition, United States of America, Prentice-Hall, 1997.

Biran Adrian, M.B. *MATHLAB for Engineers*. England: Addison-Wesley Publishing Company Inc, 1996.

Borse, G.J. *Numerical Method with MATLAB:a resource for scientists engineer/G.J. Borse*. USA: PWS Publishing Company,1997.

Brown, K.M., Byrne, G.D., and Hall, C.A. *Numerical Solution of System of Nonlinear Equation*. New York: Eds, Academic, 1971.

Chegolya, A.S., Shevchenko, V.V., and Mikhailov, G.D. *J.Polym.Eng.Sci.* 17(1979): 889.

Edgar, T.F., and Himmelblau, D.M. *Optimization of Chemical Processes*.

Singapore: McGraw-Hill, 1989.

Fogler, H.S. *Elementary of Chemical Reaction Engineering*. 2nd ed. Prentice-Hall

International, 1992.

Fontana, C.M. *J Polym.Sci*. Part A-1, 6(1968): 2343.

Hermann, L. *Polyester Fiber Chemistry and Technology*. London: Wiley-

Interscience a division of John Wiley&Sons Ltd, 1971.

Hovenkamp, S.G., and Munting, J.P. *J.Polym.Sci*. 8(1970): 679.

Jacobsen, L.L., and Ray, W.H. *AIChE Journal*. 38(1992): 911.

Kuster, J.L., and Mize, J.H. *Optimization Techniques with Fortran*. New York:

McGraw-Hill, 1973.

Laidler, K.J. *Chemical Kinetics*. 3rd ed. Harper&Row,Publishers, Inc, 1987.

Rao, S.S. *Optimization Theory and Application*. India: Wiley Eastern, 1979.

Ravindranath, K., and Mashelkar, R.A. *J.Appli.Polym.Sci*. 27(1982): 471.

Ravindranath, K., and Mashelkar, R.A. *J.Appli.Polym.Sci*. 26(1982): 3179.

Ravindranath, K., and Mashelkar, R.A. *J.Appli.Polym.Sci.* 22(1982): 610.

Ravindranath, K., and Mashelkar, R.A. *J.Appli.Polym.Sci.* 22(1982): 619.

Ravindranath, K., and Mashelkar, R.A. *J.Appli.Polym.Sci.* 22(1982): 628.

Vaidra, A.A. *Production of Synthetic Fibre.* New Delhi: Prentice-Hall of India Private Limited, 1988.

Wolfram, S. *Mathematica the Student Book.* Addison-Wesley Publishing Company, 1994.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตาราง ก-1 ผลการทดสอบที่อุณหภูมิ 150°C

รายการที่	สัดส่วนโมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	e_m^o	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงดีเอ็มที	e_g^o (โมล/กิโลกรัม)	g^o (โมล/กิโลกรัม)	z^o (โมล/กิโลกรัม)	e_c^o (โมล/กิโลกรัม)	w^o (โมล/กิโลกรัม)	g^{*o} (โมล/กิโลกรัม)
1	1:1.50	0.00174345	49.96	0.00215705	0.000608032	4.57997E-05	0.000652904	0.000303532	0.00065846
2	1:1.60	0.00160101	53.05	0.00211636	0.00086033	4.25301E-05	0.000744083	0.000312624	0.00075913
3	1:1.70	0.00147469	55.85	0.00207596	0.00110809	3.95667E-05	0.000823694	0.000322503	0.00084884
4	1:1.80	0.0013611	58.40	0.00203446	0.00135465	3.67977E-05	0.000893219	0.000332724	0.00092888
5	1:1.90	0.0012603	60.70	0.001993	0.0015993	0.000034263	0.000954179	0.000343127	0.00100056
6	1:2.00	0.00116908	62.82	0.00195243	0.00184003	3.19433E-05	0.00100674	0.000353513	0.00106374
7	1:2.10	0.00108769	64.73	0.00191264	0.00207707	2.98155E-05	0.00105178	0.000363619	0.00111913
8	1:2.20	0.00101462	66.47	0.00187361	0.0023113	2.78678E-05	0.0010907	0.000373445	0.00116816
9	1:2.30	0.00094845	68.07	0.00183616	0.00253964	2.60926E-05	0.00112332	0.000382806	0.00121034
10	1:2.36	0.00091202	68.96	0.00181396	0.00267758	2.50952E-05	0.00114128	0.000388372	0.00123399
11	1:2.40	0.00088949	69.51	0.00179946	0.00276657	2.44555E-05	0.00115136	0.00039173	0.00124758
12	1:2.50	0.00083508	70.85	0.00176433	0.00298813	2.29633E-05	0.00117478	0.000400242	0.00127965

ตาราง ก-2 ผลการทดสอบที่อุณหภูมิ 180°C

รายการที่	สัดส่วน โมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	e_m^o	ร้อยละการเปลี่ยน แปลงดีเอ็มที	e_g^o (โมล/กิโลกรัม)	g^o (โมล/กิโลกรัม)	z^o (โมล/กิโลกรัม)	e_c^o (โมล/กิโลกรัม)	w^o (โมล/กิโลกรัม)	g^{*o} (โมล/กิโลกรัม)
1	1:1.50	0.00146896	57.84	0.00117545	0.00028569	6.7166E-05	0.00186626	0.00037275	0.00190372
2	1:1.60	0.00131407	61.46	0.00107663	0.00046915	5.5539E-05	0.00204472	0.00042988	0.00214408
3	1:1.70	0.00117546	64.81	0.00099774	0.00064944	4.694E-05	0.00218641	0.0004893	0.00234885
4	1:1.80	0.00105132	67.87	0.0009311	0.00083091	4.0189E-05	0.00229958	0.00055008	0.00250596
5	1:1.90	0.00094254	70.61	0.0008737	0.0010139	3.4795E-05	0.00239017	0.0006113	0.00268051
6	1:2.00	0.00084626	73.08	0.00082391	0.00119756	3.0414E-05	0.00246114	0.00067163	0.00281411
7	1:2.10	0.00076245	75.28	0.00078007	0.00138212	2.6795E-05	0.00251564	0.00073031	0.00292933
8	1:2.20	0.00068933	77.22	0.00074083	0.00156808	2.3763E-05	0.00255698	0.00078729	0.00302949
9	1:2.30	0.00062531	78.95	0.00070601	0.00175314	2.1217E-05	0.00258637	0.00084128	0.00311444
10	1:2.36	0.00059088	79.89	0.00068648	0.00186629	1.9862E-05	0.00260037	0.0008733	0.00316134
11	1:2.40	0.00056977	80.47	0.00067424	0.00194092	1.9028E-05	0.00260715	0.00089343	0.00318888
12	1:2.50	0.00052067	81.83	0.00064582	0.00212618	1.7169E-05	0.00261929	0.00094199	0.0032508

ตาราง ก-3 ผลการทดสอบที่อุณหภูมิ 200°C

รายการที่	สัดส่วนโมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	e_m^o	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงดีเอ็มที	e_g^o (โมล/กิโลกรัม)	g^o (โมล/กิโลกรัม)	z^o (โมล/กิโลกรัม)	e_c^o (โมล/กิโลกรัม)	w^o (โมล/กิโลกรัม)	g^{*o} (โมล/กิโลกรัม)
1	1:1.50	0.0014097	59.54	0.00066314	0.00016419	6.8513E-05	0.00243509	0.00043638	0.00247789
2	1:1.60	0.001243	63.55	0.00058773	0.00028499	5.4218E-05	0.00260736	0.00054163	0.0027692
3	1:1.70	0.0010934	67.26	0.00053124	0.00040429	4.4342E-05	0.00274012	0.00064982	0.00302038
4	1:1.80	0.0009603	70.65	0.00048579	0.00052601	3.6972E-05	0.00284237	0.00076071	0.00324182
5	1:1.90	0.0008447	73.66	0.0004481	0.00065079	3.1307E-05	0.00292058	0.0008731	0.00343927
6	1:2.00	0.000744	76.34	0.00041635	0.00077844	2.6847E-05	0.00297808	0.00098495	0.00361432
7	1:2.10	0.0006578	78.67	0.0003891	0.00090915	2.3255E-05	0.00301835	0.00109507	0.00376961
8	1:2.20	0.0005839	80.70	0.00036529	0.00104321	2.0312E-05	0.00304485	0.00120328	0.00390858
9	1:2.30	0.0005202	82.48	0.0003444	0.00118024	1.7872E-05	0.00305976	0.00130841	0.00403228
10	1:2.36	0.0004869	83.43	0.00033315	0.00126306	1.6615E-05	0.00306415	0.00136932	0.00409957
11	1:2.40	0.0004666	84.00	0.00032611	0.00131846	1.5846E-05	0.00306481	0.00140835	0.00414056
12	1:2.50	0.0004198	85.35	0.00030974	0.00145937	1.4127E-05	0.00306236	0.00150484	0.00423739

ตาราง ก-4 ผลการทดสอบที่อุณหภูมิ 220°C

รายการที่	สัดส่วน โมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	e_m^o	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงดีเอ็มที	e_g^o (โมล/กิโลกรัม)	g^o (โมล/กิโลกรัม)	z^o (โมล/กิโลกรัม)	e_c^o (โมล/กิโลกรัม)	w^o (โมล/กิโลกรัม)	g^{*o} (โมล/กิโลกรัม)
1	1:1.50	0.00138746	60.18	0.00036283	9.3812E-05	7.4212E-05	0.00274629	0.00049017	0.00274143
2	1:1.60	0.00121419	64.39	0.00031838	0.00016503	5.5604E-05	0.00290274	0.00063418	0.00307089
3	1:1.70	0.00105864	68.30	0.00028554	0.00023616	4.3558E-05	0.00302219	0.00078237	0.00335987
4	1:1.80	0.00092049	71.87	0.00025941	0.00030971	3.5042E-05	0.00311239	0.00093539	0.00362002
5	1:1.90	0.00080117	75.02	0.00023795	0.00038616	2.8778E-05	0.00317932	0.00109166	0.00385722
6	1:2.00	0.00069798	77.80	0.00022001	0.00046553	2.4029E-05	0.00322609	0.001249	0.00407286
7	1:2.10	0.0006103	80.21	0.00020472	0.000548	2.0327E-05	0.00325607	0.00140581	0.00426946
8	1:2.20	0.00053588	82.29	0.00019145	0.00063373	1.7376E-05	0.0032726	0.00156177	0.00445041
9	1:2.30	0.00047231	84.10	0.00017988	0.00072258	1.4991E-05	0.00327795	0.00171529	0.00461654
10	1:2.36	0.00043934	85.05	0.00017368	0.00077682	1.3785E-05	0.00327685	0.00180515	0.00470921
11	1:2.40	0.0004193	85.63	0.00016981	0.00081338	1.3056E-05	0.003274	0.00186332	0.00476704
12	1:2.50	0.00037346	86.96	0.00016085	0.00090712	1.1444E-05	0.00326291	0.00200811	0.00490625

ตาราง ก-5 ผลการทดสอบที่อุณหภูมิ 225°C

รายการที่	สัดส่วนโมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	e_m^o	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงดีเอ็มที	e_g^o (โมล/กิโลกรัม)	g^o (โมล/กิโลกรัม)	z^o (โมล/กิโลกรัม)	e_c^o (โมล/กิโลกรัม)	w^o (โมล/กิโลกรัม)	g^{*o} (โมล/กิโลกรัม)
1	1:1.50	0.00137895	60.42	0.00031546	7.7575E-05	7.5247E-05	0.00278671	0.00049225	0.00274692
2	1:1.60	0.00121107	64.48	0.0002744	0.00014296	5.5284E-05	0.00295047	0.00065281	0.00310727
3	1:1.70	0.00105467	68.42	0.00024601	0.00020496	4.3187E-05	0.00306643	0.00080923	0.00340469
4	1:1.80	0.00091581	72.01	0.00022345	0.0002692	3.4683E-05	0.00315374	0.00097077	0.0036735
5	1:1.90	0.00079596	75.18	0.00020494	0.0003361	2.8452E-05	0.00321819	0.00113618	0.00391964
6	1:2.00	0.00069238	77.98	0.00018947	0.00040572	2.3743E-05	0.00326279	0.00130293	0.0041445
7	1:2.10	0.00060445	80.40	0.00017629	0.00047822	2.0079E-05	0.00329085	0.00146948	0.00435058
8	1:2.20	0.00052986	82.49	0.00016486	0.00055377	1.7161E-05	0.00330563	0.00163551	0.00454128
9	1:2.30	0.00046655	84.29	0.00015496	0.00063163	1.482E-05	0.00330897	0.00179765	0.00471522
10	1:2.36	0.00043328	85.25	0.00014955	0.00068027	1.3617E-05	0.0033074	0.00189546	0.00481607
11	1:2.40	0.00041323	85.83	0.00014621	0.00071267	1.2892E-05	0.00330399	0.00195781	0.00487792
12	1:2.50	0.00036745	87.17	0.00013849	0.00079588	1.1302E-05	0.00329157	0.00211319	0.00502736

ตาราง ก-6 ผลการทดสอบที่อุณหภูมิ 234°C

รายการที่	สัดส่วน โมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	e_m^o	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงดีเอ็มที	e_g^o (โมล/กิโลกรัม)	g^o (โมล/กิโลกรัม)	z^o (โมล/กิโลกรัม)	e_c^o (โมล/กิโลกรัม)	w^o (โมล/กิโลกรัม)	g^{*o} (โมล/กิโลกรัม)
1	1:1.50	0.00138294	60.31	0.00024038	6.203E-05	7.5407E-05	0.00287087	0.00051863	0.00278489
2	1:1.60	0.0012082	64.57	0.00021137	0.00010972	5.5552E-05	0.00301584	0.00068345	0.00313857
3	1:1.70	0.00105132	68.52	0.00018988	0.0001576	4.3018E-05	0.00312625	0.00085308	0.00345107
4	1:1.80	0.00091201	72.13	0.00017275	0.00020735	3.4332E-05	0.00320895	0.00102847	0.00372509
5	1:1.90	0.00079174	75.31	0.00015866	0.0002593	2.804E-05	0.00326952	0.00120834	0.00399673
6	1:2.00	0.00068777	78.12	0.00014687	0.00031352	2.3326E-05	0.00331084	0.0013901	0.00423744
7	1:2.10	0.00059949	80.56	0.0001368	0.00037016	0.00001968	0.0033361	0.00157219	0.00445979
8	1:2.20	0.00052459	82.66	0.00012805	0.00042936	1.679E-05	0.00334844	0.0017543	0.00466717
9	1:2.30	0.00046072	84.49	0.00012041	0.00049107	1.4465E-05	0.00335006	0.00193469	0.00486036
10	1:2.36	0.00042762	85.45	0.00011631	0.00052891	1.329E-05	0.00334694	0.00204085	0.00496938
11	1:2.40	0.00040749	86.03	0.00011375	0.00055451	1.2579E-05	0.00334282	0.00210992	0.00503815
12	1:2.50	0.00036153	87.38	0.00010781	0.00062039	1.1015E-05	0.00332874	0.00228249	0.00520516

ตาราง ก-7 ผลการทดสอบที่อุณหภูมิ 240°C

รายการที่	สัดส่วน โมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	e_m^o	ร้อยละการเปลี่ยน แปลงดีเอ็มที	e_g^o (โมล/กิโลกรัม)	g^o (โมล/กิโลกรัม)	z^o (โมล/กิโลกรัม)	e_c^o (โมล/กิโลกรัม)	w^o (โมล/กิโลกรัม)	g^{*o} (โมล/กิโลกรัม)
1	1:1.50	0.00138289	60.31	0.00020191	5.2046E-05	7.6439E-05	0.00290733	0.00052955	0.00277368
2	1:1.60	0.00120839	64.56	0.0001782	9.1909E-05	5.5736E-05	0.00304848	0.00070163	0.0031377
3	1:1.70	0.00105168	68.51	0.00016051	0.00013205	4.2853E-05	0.00315559	0.00087882	0.00345996
4	1:1.80	0.00091245	72.11	0.00014633	0.00017383	3.4029E-05	0.00323554	0.00106212	0.00375363
5	1:1.90	0.00079216	75.30	0.00013464	0.00021751	2.7693E-05	0.00329382	0.00125021	0.00402495
6	1:2.00	0.00068808	78.11	0.00012482	0.00026314	2.2979E-05	0.00333328	0.00144043	0.00427545
7	1:2.10	0.00059961	80.56	0.00011642	0.00031088	1.9352E-05	0.00335701	0.00163126	0.00450776
8	1:2.20	0.00052448	82.67	0.0001091	0.00036084	1.6487E-05	0.00336811	0.0018224	0.00472533
9	1:2.30	0.00046035	84.50	0.0001027	0.00041301	1.4187E-05	0.00336869	0.0020121	0.0049289
10	1:2.36	0.0004271	85.46	9.926E-05	0.00044503	1.3028E-05	0.00336504	0.00212393	0.00504419
11	1:2.40	0.00040686	86.05	9.7107E-05	0.00046673	1.2326E-05	0.0033606	0.00219681	0.00511717
12	1:2.50	0.00036065	87.41	9.2112E-05	0.00052262	1.0785E-05	0.00334578	0.00237915	0.00529487

ตาราง ก-8 ผลการทดสอบที่อุณหภูมิ 250°C

รายการที่	สัดส่วน โมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	e_m^o	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงดีเอ็มที	e_g^o (โมล/กิโลกรัม)	g^o (โมล/กิโลกรัม)	z^o (โมล/กิโลกรัม)	e_c^o (โมล/กิโลกรัม)	w^o (โมล/กิโลกรัม)	g^{*o} (โมล/กิโลกรัม)
1	1:1.50	0.00138504	60.25	0.00015099	3.9046E-05	7.783E-05	0.00295331	0.00054614	0.00272066
2	1:1.60	0.00121129	64.48	0.00013436	6.8539E-05	5.6138E-05	0.00308859	0.00072831	0.00310125
3	1:1.70	0.00105528	68.40	0.00012173	9.8381E-05	4.2897E-05	0.00319068	0.00091613	0.00343904
4	1:1.80	0.00091654	71.99	0.00011151	0.0001295	3.3962E-05	0.00326641	0.00111047	0.00374789
5	1:1.90	0.0007965	75.16	0.00010301	0.00016208	2.7612E-05	0.00332127	0.0013099	0.00403423
6	1:2.00	0.00069241	77.98	9.5831E-05	0.00019615	2.2924E-05	0.00335805	0.00151171	0.00429975
7	1:2.10	0.00060373	80.42	8.9654E-05	0.00023182	1.9333E-05	0.0033797	0.00171442	0.0045472
8	1:2.20	0.00052824	82.54	8.4248E-05	0.00026921	1.6502E-05	0.00338918	0.0019178	0.00478009
9	1:2.30	0.00046363	84.39	7.9492E-05	0.00030831	1.4232E-05	0.00338853	0.00212012	0.00499923
10	1:2.36	0.00043006	85.36	7.6927E-05	0.00033235	1.3086E-05	0.00338429	0.00223964	0.00512387
11	1:2.40	0.00040962	85.96	7.5319E-05	0.00034866	1.2392E-05	0.0033795	0.0023177	0.00520312
12	1:2.50	0.00036284	87.34	7.1575E-05	0.00039072	1.0868E-05	0.00336396	0.00251332	0.0053967

ตาราง ก-9 ข้อมูล F^i , F^o , F^v , e_m^i , และ g^i ที่สัดส่วนโมลดีเอ็มทีต่ออีจีต่างๆที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการทดสอบ

รายการที่	สัดส่วน โมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	โมลดีเอ็มที (กิโลโมล/ชม.)	โมลอีจี (กิโลโมล/ชม.)	อัตราดีเอ็มที (กก./ชม.)	อัตราอีจี (กก./ชม.)	F^i (กก./ชม.)	F^o (กก./ชม.)	F^v (กก./ชม.)	e_m^i (โมล/กก.)	g^i (โมล/กก.)
1	1:1.5	32.66	48.99	6336.5	3037	9374	7030.5	2343.5	3.4841	5.2262
2	1:1.6	32.66	52.26	6336.5	3240	9577	7182.75	2394.25	3.4103	5.4568
3	1:1.7	32.66	55.52	6336.5	3442	9779	7334.25	2444.75	3.3398	5.6775
4	1:1.8	32.66	58.79	6336.5	3645	9982	7486.5	2495.5	3.2719	5.8896
5	1:1.9	32.66	62.05	6336.5	3847	10184	7638	2546	3.207	6.0929
6	1:2.0	32.66	65.32	6336.5	4050	10387	7790.25	2596.75	3.1443	6.2886
7	1:2.1	32.66	68.59	6336.5	4253	10590	7942.5	2647.5	3.084	6.4769
8	1:2.2	32.66	71.85	6336.5	4455	10792	8094	2698	3.0263	6.6577
9	1:2.3	32.66	75.13	6336.5	4658	10995	8246.25	2748.75	2.9704	6.8331
10	1:2.36	32.66	77.08	6336.5	4778	11115	8336.25	2778.75	2.9384	6.9348
11	1:2.4	32.66	78.38	6336.5	4860	11197	8397.75	2799.25	2.9169	7.0001
12	1:2.5	32.66	81.65	6336.5	5062	11399	8549.25	2849.75	2.8652	7.1629

ตาราง ก-10 ข้อมูล k_1 ถึง k_8 ที่อุณหภูมิต่างๆที่มาจากเอกสารอ้างอิง จากการอปติไมซ์และจากการคำนวณโดยสมการอาร์เรเนียส

ชนิด	อุณหภูมิ $234^{\circ}\text{C}^{(1)}$	อุณหภูมิ $234^{\circ}\text{C}^{(2)}$	อุณหภูมิ $150^{\circ}\text{C}^{(3)}$	อุณหภูมิ $180^{\circ}\text{C}^{(3)}$	อุณหภูมิ $200^{\circ}\text{C}^{(3)}$	อุณหภูมิ $220^{\circ}\text{C}^{(3)}$	อุณหภูมิ $225^{\circ}\text{C}^{(3)}$	อุณหภูมิ $234^{\circ}\text{C}^{(2)}$	อุณหภูมิ $240^{\circ}\text{C}^{(3)}$	อุณหภูมิ $250^{\circ}\text{C}^{(3)}$
k_1	0.01364	0.08260	0.00412	0.01381	0.02834	0.05402	0.06298	0.08260	0.09835	0.13032
k_2	0.00682	0.00360	0.00018	0.00060	0.00124	0.00235	0.00275	0.00360	0.00429	0.00258
k_3	0.00680	0.17160	0.00474	0.01716	0.03432	0.10296	0.12012	0.17160	0.22308	0.30888
k_4	0.00031	5.23×10^{-5}	1.47×10^{-7}	1.54×10^{-6}	6.23×10^{-6}	2.26×10^{-5}	3.06×10^{-5}	5.23×10^{-5}	7.38×10^{-5}	0.00013
k_5	0.00031	1.57×10^{-7}	4.42×10^{-10}	4.63×10^{-9}	1.88×10^{-8}	6.79×10^{-8}	9.22×10^{-8}	1.57×10^{-7}	2.22×10^{-7}	3.89×10^{-7}
k_6	0.00031	2.83×10^{-5}	7.96×10^{-8}	8.33×10^{-7}	3.38×10^{-6}	1.22×10^{-5}	1.66×10^{-5}	2.83×10^{-5}	4.00×10^{-5}	7.01×10^{-5}
k_7	0.02500	0.04580	0.00148	0.00550	0.01282	0.02748	0.03298	0.04580	0.05679	0.08061
k_8	0.02500	0.00370	0.00012	0.00044	0.00104	0.00222	0.00266	0.00370	0.00459	0.00651

หมายเหตุ: (1) จากข้อมูลอ้างอิง

: (2) จากการอปติไมซ์

: (3) จากการคำนวณโดยสมการอาร์เรเนียส(Arrhenius equation) โดยอ้างอิงจากการอปติไมซ์

ตาราง ก-11 เงื่อนไข(Condition)ของข้อมูลจริงจากการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม

เงื่อนไข	กำลังการผลิต	กำลังการผลิต	กำลังการผลิต	กำลังการผลิต	กำลังการผลิต	กำลังการผลิต
	100 ตัน/วัน	115 ตัน/วัน	120 ตัน/วัน	120 ตัน/วัน	126 ตัน/วัน	139 ตัน/วัน
อัตราการไหลดีเอ็มทีขาเข้า(กิโลกรัม/ชั่วโมง)	5,859.00	6,337.00	7,080.00	7,077.00	7,298.00	7,371.00
อัตราการไหลอีจีขาเข้า(กิโลกรัม/ชั่วโมง)	3,987.00	4,778.00	4,906.00	4,907.00	5,074.00	5,373.00
อัตราการไหลดีเอ็มทีและอีจีขาเข้า(กิโลกรัม/ชั่วโมง)	9,846.00	11,115.00	11,986.00	11,984.00	12,372.00	12,744.00
จำนวนโมลดีเอ็มทีขาเข้า(กิโล โมล)	30.2	32.7	36.5	36.5	37.6	38
จำนวนโมลอีจีขาเข้า(กิโล โมล)	64.3	77.1	79.1	79.2	81.8	86.7
สัดส่วนโมลดีเอ็มทีต่ออีจีขาเข้า	1:2.13	1:2.36	1:2.17	1:2.17	1:2.18	1:2.28
อัตราการไหลดีจีทีขาออก(กิโลกรัม/ชั่วโมง)	6750.0	8336.0	8566.0	9072.0	8830.0	8407.0
อุณหภูมิของการเกิดปฏิกิริยาทรานส์เอสเทอร์รีฟิเคชัน(°C)	234.0	234.0	234.0	234.0	234.0	234.0

ตาราง ก- 12 ข้อมูลการหาค่าความผิดพลาดยกกำลังสองที่แต่ละอุณหภูมิ และแต่ละสัดส่วนโมลดีเอ็มทีต่ออีจี

สัดส่วน โมล ดีเอ็มทีต่ออีจี	อุณหภูมิ							
	150°C	180°C	200°C	220°C	225°C	234°C	240°C	250°C
1:1.50	1.63	1.49	1.44	1.42	1.41	1.41	1.41	1.41
1:1.60	1.60	1.45	1.39	1.36	1.36	1.35	1.35	1.35
1:1.70	1.57	1.41	1.35	1.32	1.31	1.30	1.30	1.30
1:1.80	1.54	1.38	1.31	1.28	1.27	1.26	1.26	1.25
1:1.90	1.52	1.35	1.28	1.24	1.23	1.23	1.22	1.22
1:2.00	1.50	1.33	1.25	1.21	1.2	1.19	1.19	1.18
1:2.10	1.48	1.31	1.23	1.19	1.18	1.17	1.16	1.16
1:2.20	1.50	1.37	1.31	1.27	1.26	1.25	1.25	1.24
1:2.30	1.45	1.28	1.2	1.14	1.14	1.12	1.12	1.11
1:2.36	1.45	1.27	1.19	1.13	1.13	1.11	1.11	1.10
1:2.40	1.44	1.26	1.18	1.13	1.12	1.11	1.1	1.09
1:2.50	1.43	1.25	1.17	1.11	1.1	1.09	1.08	1.07

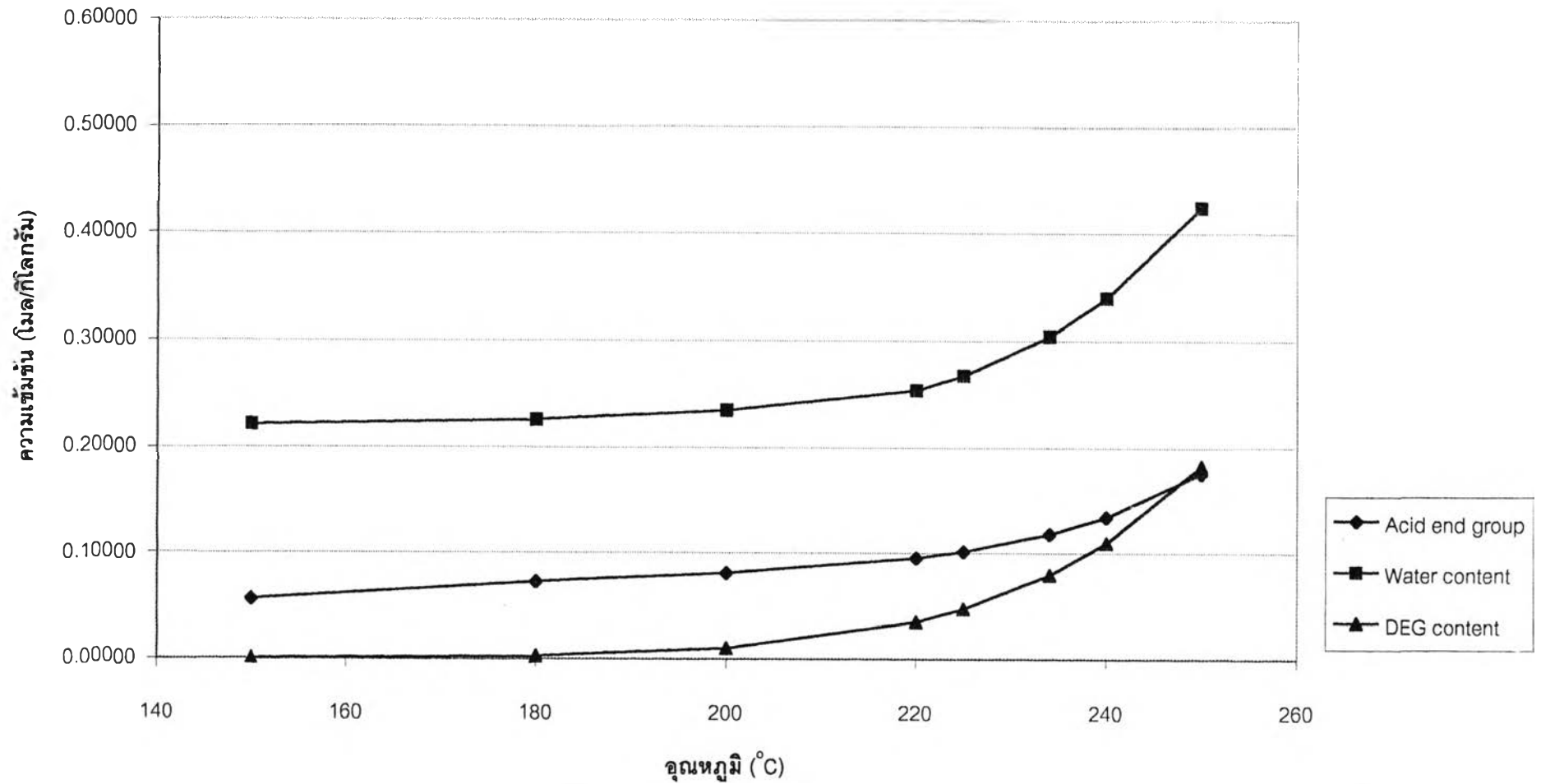

ตาราง ก-13 ค่าคงที่ของปฏิกิริยาที่ใช้ในงานวิจัยนี้ (Kinetic Parameters Used in the present Work)

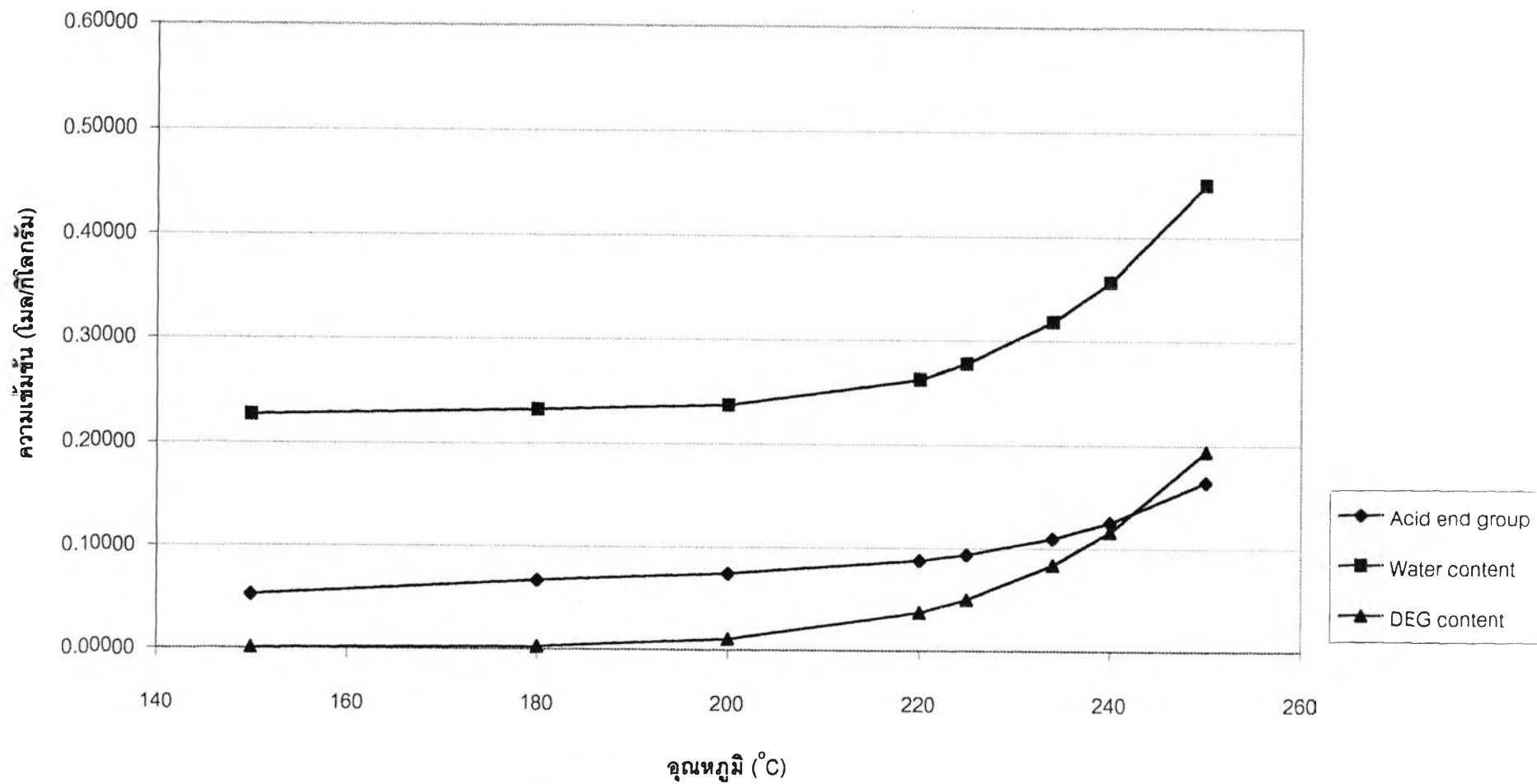
Reaction	Ester inter-change eq.(3-1)	Trans-esterification eq.(3-2)	Poly-condensation eq.(3-3)	Acetaldehyde formation eq.(3-4)	Free DEG formation eq.(3-5)	Incorporated DEG formation eq.(3-6)	Esterification reaction eq.(3-7)	Esterification reaction eq.(3-8)
Activation energy, kcal/mol	15.0	15.0	18.5	29.8	29.8	29.8	17.6	17.6
Frequency factor, L/mol min	4.0×10^4	2.0×10^4	6.8×10^5	2.17×10^{9a}	2.17×10^9	2.17×10^9	1.0×10^6	1.0×10^6
Equilibrium constants	0.3	0.15	0.5	-	-	-	2.5	1.25

^aUnits are min⁻¹

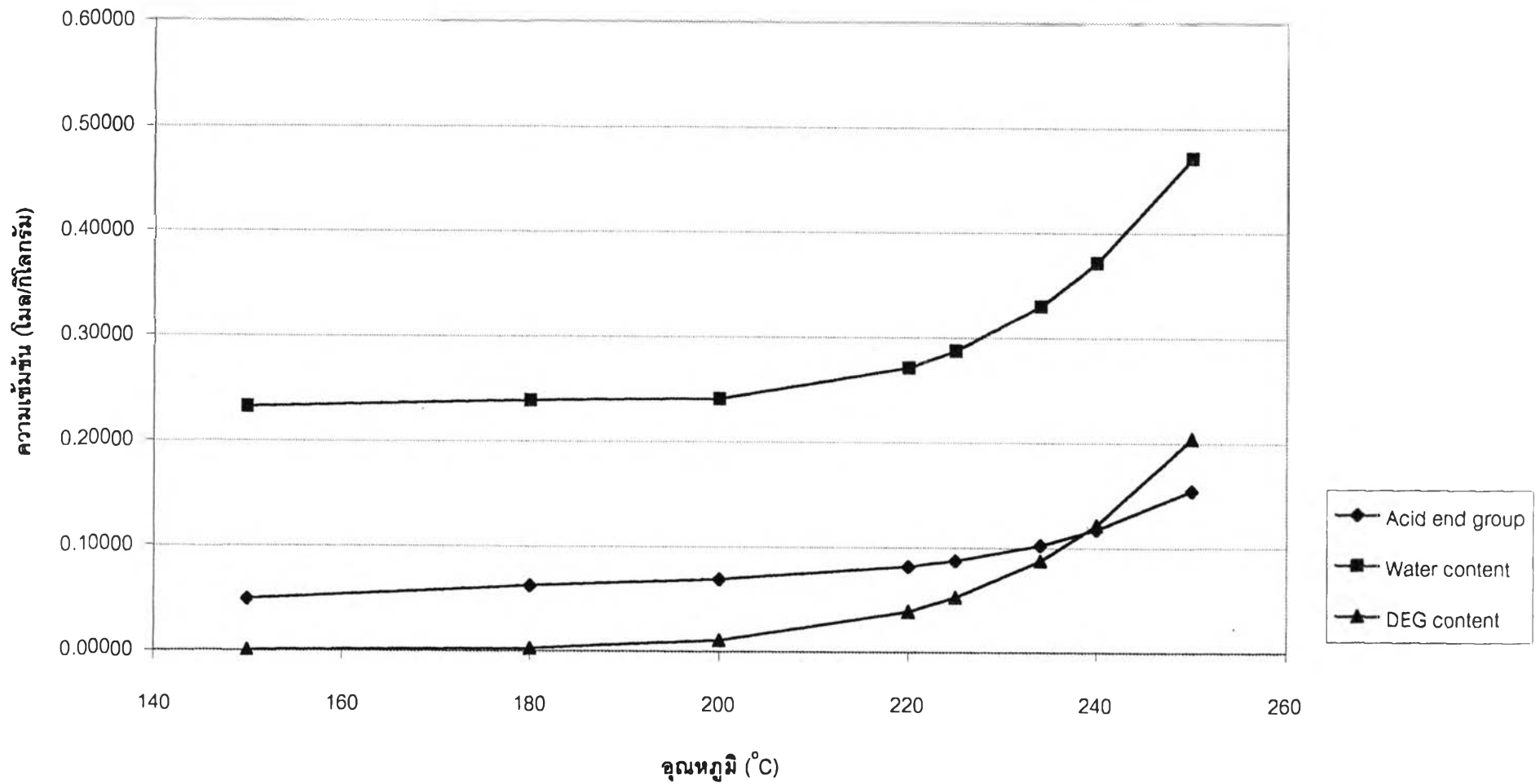
ที่มา: K. Ravindranath and R. A. Mashelkar., J. Appli. Sci., 27, 471 (1982)

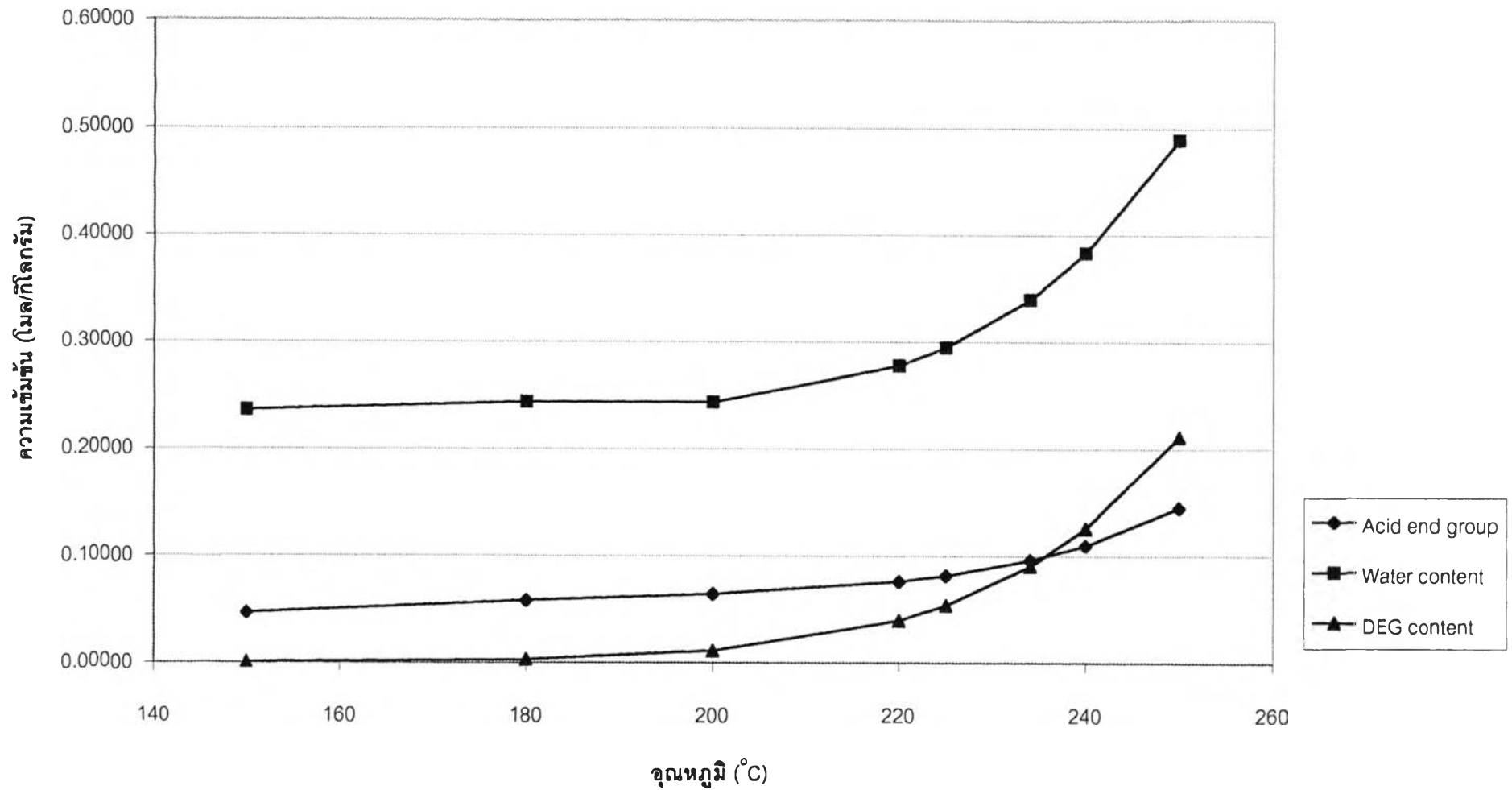
รูปที่ ก-1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดติดที่ปลายโซ่ น้ำ และดีอีจี กับอุณหภูมิที่สัดส่วนโมลดิเอมิตต่ออีจีที่ 1:1.80

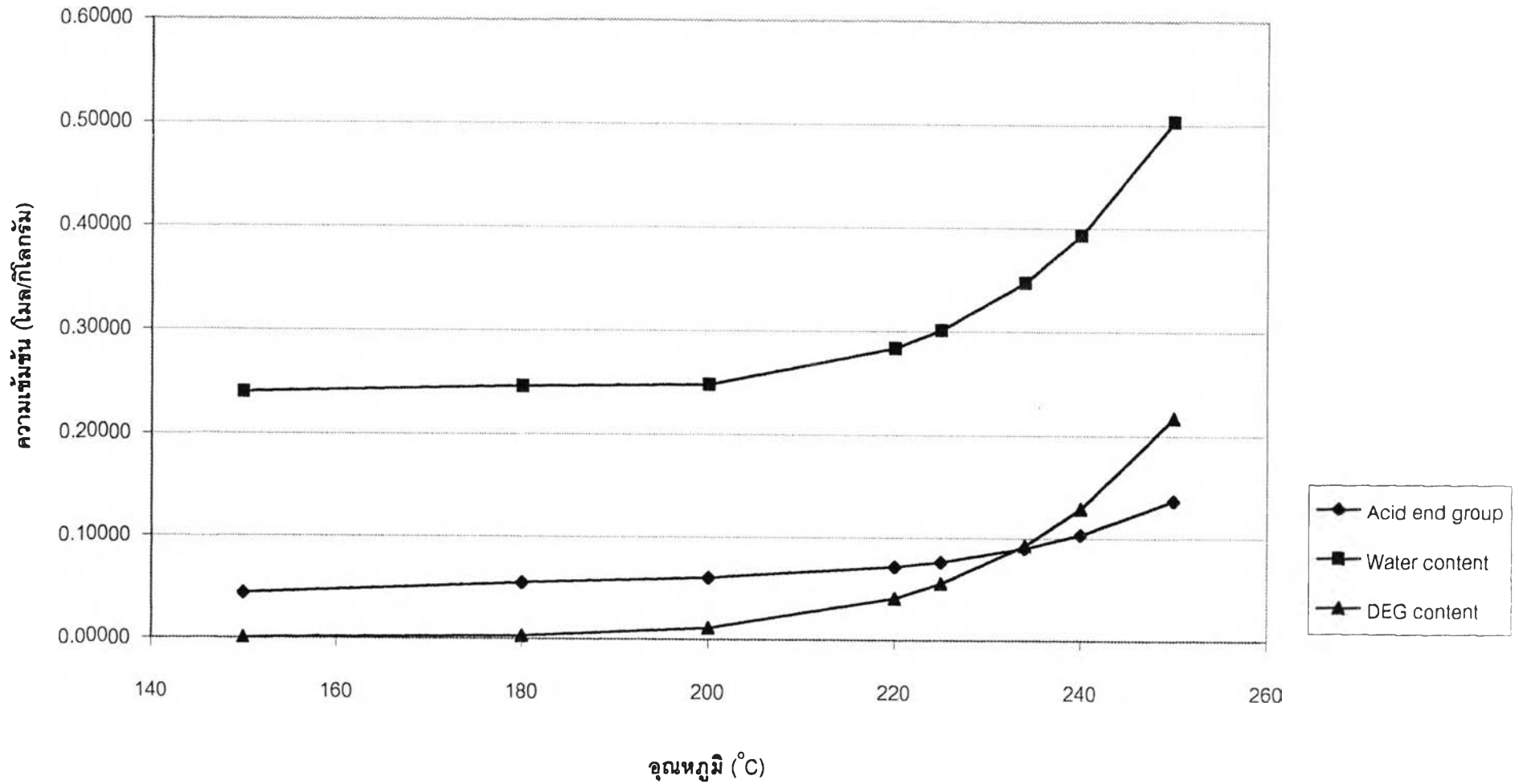
รูปที่ ก-2 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดติดที่ปลายโซ่ น้ำ และดีอีจี กับอุณหภูมิที่สัดส่วนโมลตีเอ็มที่ต่ออีจีที่ 1:1.90

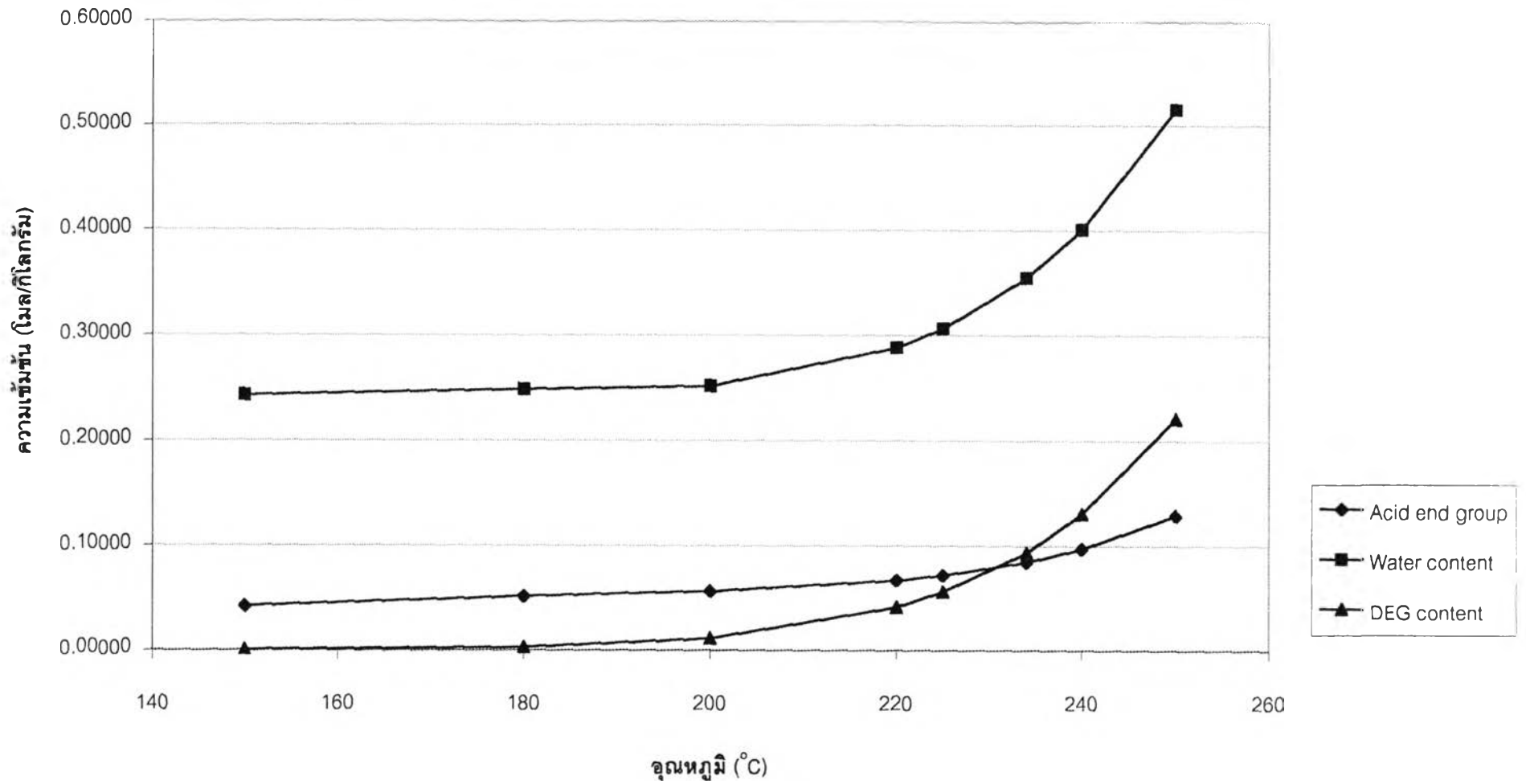
รูปที่ ก-3 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดติดที่ปลายโซ่ น้ำ และดีอีจี กับอุณหภูมิที่สัดส่วนโมลดิเอ็มที่ต่ออีจีที่ 1:2.00

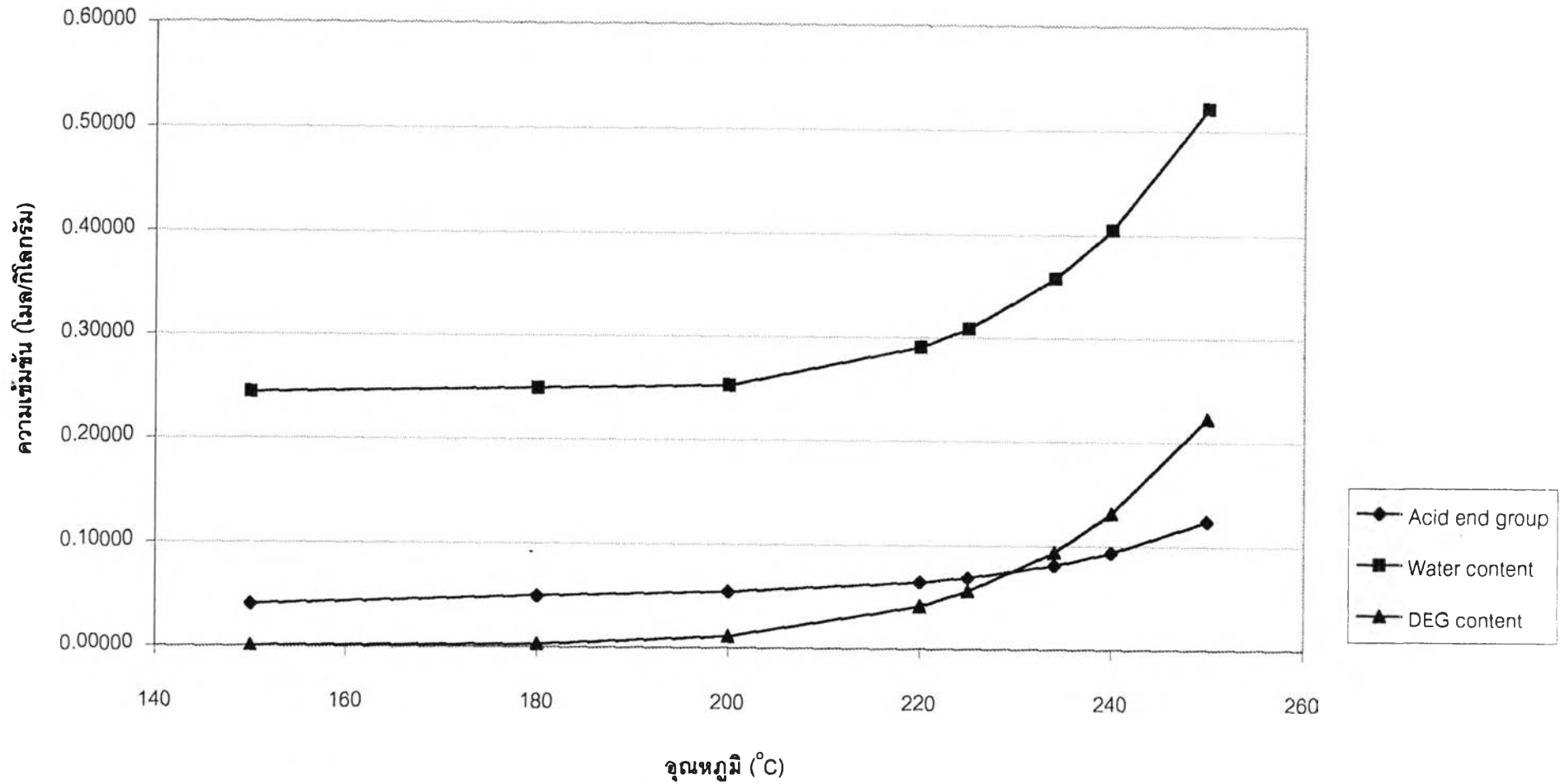
รูปที่ ก-4 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดติดที่ปลายโซ่ น้ำ และดีอีจี กับอุณหภูมิที่สัดส่วนโมลติเอมิตต่ออีจีที่ 1:2.10

รูปที่ ก-5 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดติดที่ปลายโซ่ น้ำ และดีอีจี กับอุณหภูมิที่สัดส่วนโมลดิเอมีตต่อออีจีที่ 1:2.20

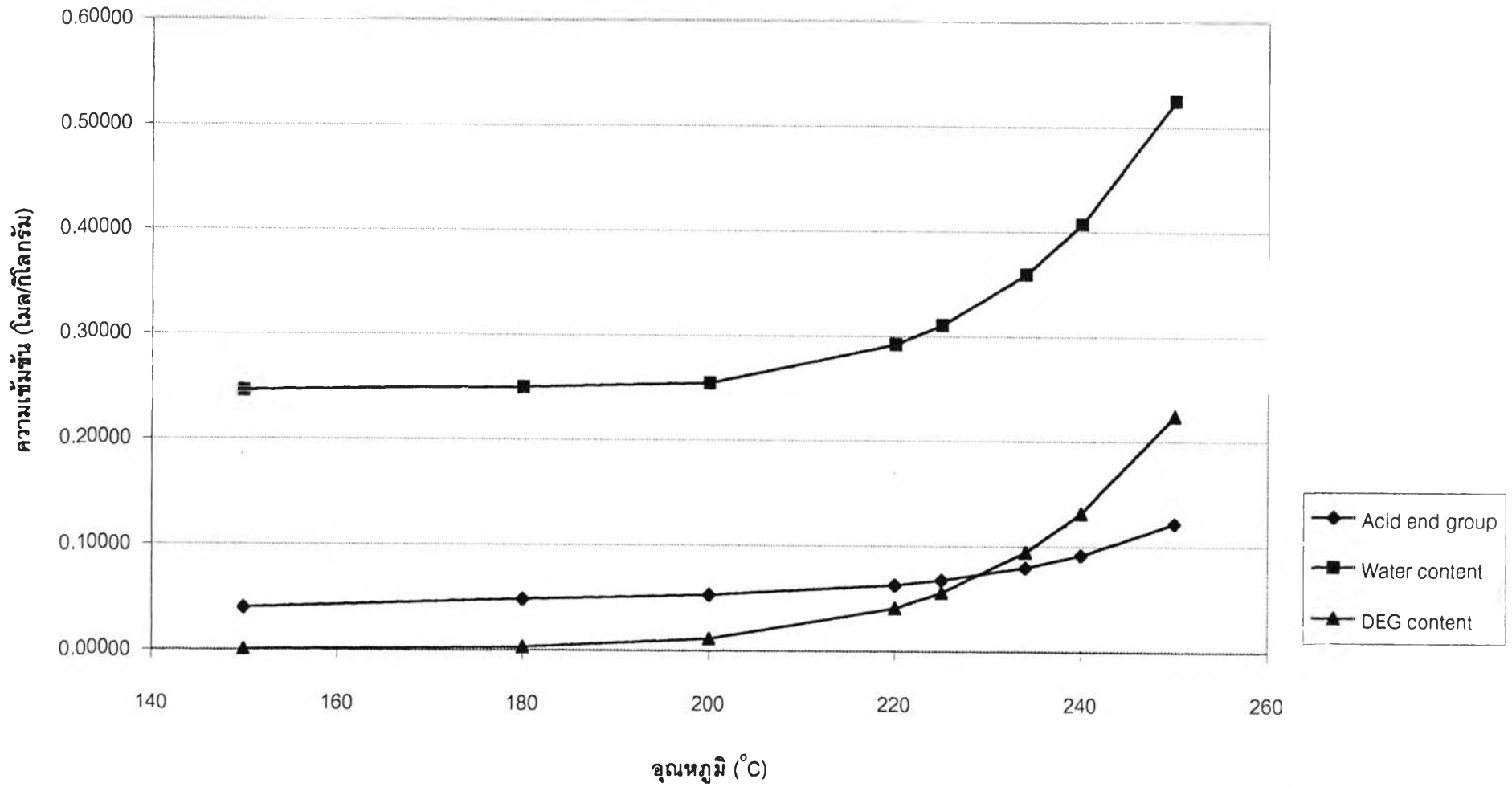

รูปที่ ก-6 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดติดที่ปลายโซ่ น้ำ และดีอีจี กับอุณหภูมิที่สัดส่วนโมลดีเอ็มทีต่ออีจีที่ 1:2.30

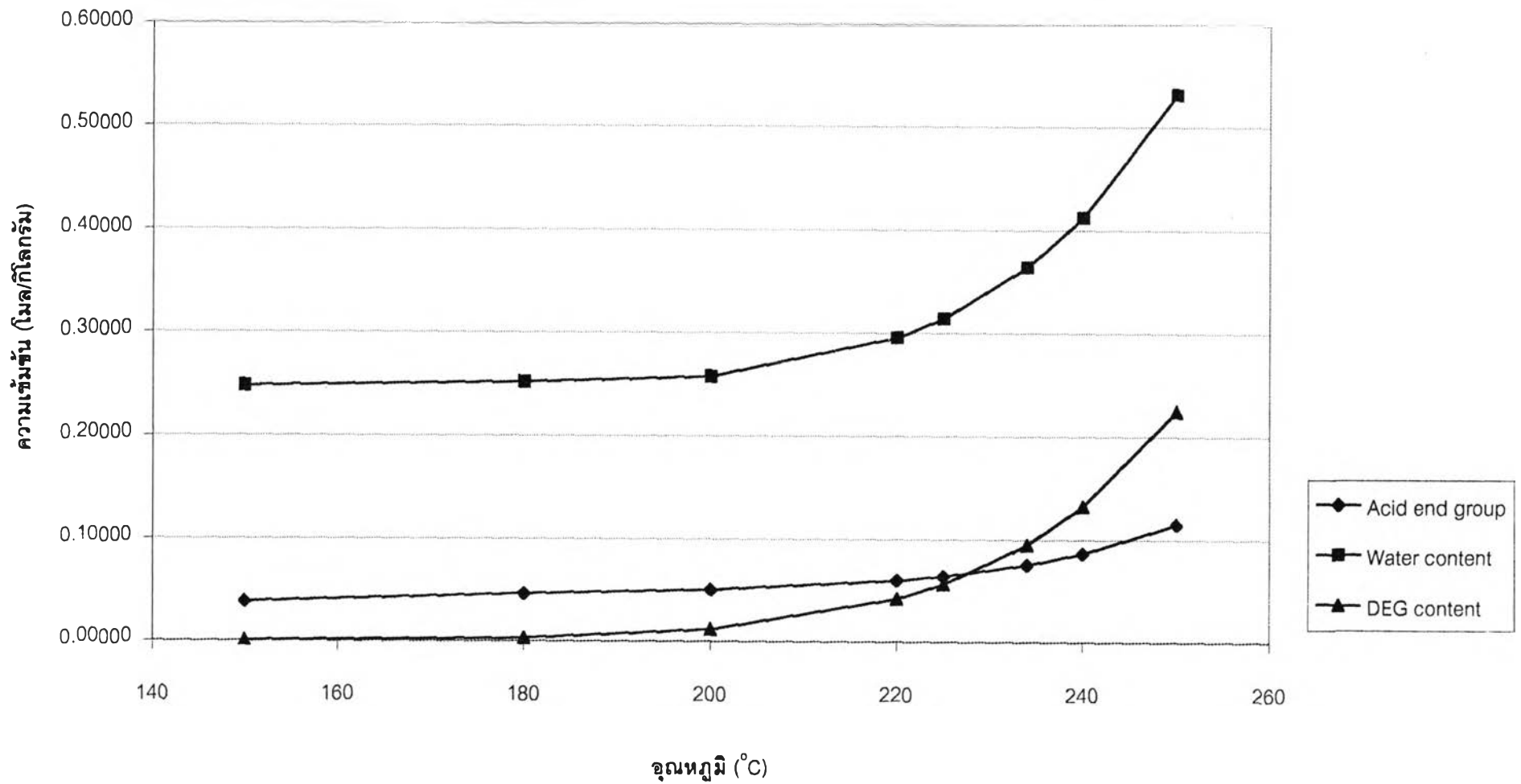

รูปที่ ก-7 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดติดที่ปลายโซ่ น้ำ และดีอีจี กับอุณหภูมิที่สัดส่วนโมลตีเอ็มที่ต่ออีจีที่ 1:2.36

รูปที่ ก-8 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดติดที่ปลายโซ่ น้ำ และดีอีจี กับอุณหภูมิที่สัดส่วนโมลติเอมที่ต่ออีอีที 1:2.40

รูปที่ ก-9 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดติดที่ปลายโซ่ น้ำ และดีอีจี กับอุณหภูมิที่สัดส่วนโมลดีเอ็มที่ต่ออีจีที่ 1:2.50

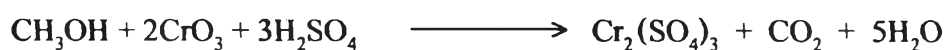
ภาคผนวก ข

วิธีวิเคราะห์

ข.1) การหาค่าหมู่เทอเรฟทาลิก (Terephthalic Groups) หรือจำนวนสปอนนิฟิเคชัน (Saponification Number) และหมู่เมทิลเอสเตอร์ (Methylester Groups) หรือจำนวนเมธานอลทั้งหมด (Total Methanol) ในผลิตภัณฑ์ปฏิกิริยาทรานส์เอสเตอร์ริฟิเคชัน

1. วัตถุประสงค์

1.1 สปอนนิฟิเคชันของผลิตภัณฑ์ปฏิกิริยาทรานส์เอสเตอร์ริฟิเคชันที่เกิดจากการที่คีเอมที่ทำปฏิกิริยากับอีจีจะมีเมธานอลอิสระที่รวมตัวอยู่ในคีเอมที่ และเมธานอลในสถานะอิสระสามารถหาได้โดยใช้สารซัลเฟอร์โครมิกที่ทราบปริมาณ ดังสมการต่อไปนี้

31 กรัม $\longrightarrow$ 300 ลิตร ของสารละลาย 0.02 N $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$

1.2 สปอนนิฟิเคชันของผลิตภัณฑ์ปฏิกิริยาทรานส์เอสเตอร์ริฟิเคชันเพื่อหาโปแตสเซียมเทอเรฟทาเลต และโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์ที่มากเกินไปจะถูกไตเตรทด้วยกรดไฮโดรคลอริก

2. วิธีการ

2.1 เวลาที่ทำการวิเคราะห์ 2 ชั่วโมง.

2.2 เครื่องมือและอุปกรณ์

- 2.2.1 เครื่องชั่งละเอียดถึง 0.1 มิลลิกรัม
- 2.2.2 ขวดรูปชมพู่ขนาด 125 , 250 , 500 ลบ.ซม. พร้อมจุกปิด
- 2.2.3 Heating mantle
- 2.2.4 ปิเปต 1 , 5 , 10 ลบ.ซม.
- 2.2.5 จุกยาง
- 2.2.6 กระจกควง 25 ลบ.ซม.
- 2.2.7 ขวดวัดปริมาตร 100, 1000 ลบ.ซม.
- 2.2.8 อ่างน้ำร้อน
- 2.2.9 บิวเรต 25 ลบ.ซม.

2.3 สารเคมี

- 2.3.1 สารละลายโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์ 2 นอร์มัล
ละลายโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์(KOH) 112 กรัม ใช้น้ำกลั่น
1000 ลบ.ซม.
- 2.3.2 กรดไฮโดรคลอริก 1 นอร์มัล
เจือจางกรดไฮโดรคลอริกเข้มข้น (HCl) 82 ลบ.ซม. ด้วยน้ำกลั่น
และปรับปริมาตรให้ครบ 1000 ลบ.ซม. ด้วยน้ำกลั่น
- 2.3.3 ฟีนอร์ฟทาลีน อินดิเคเตอร์
ละลายฟีนอร์ฟทาลีน 1 กรัม ในเอทานอล 100 ลบ.ซม.
- 2.3.4 สารละลายมาตรฐาน KHP 1.00 นอร์มัล
อบโปแตสเซียมไฮโดรเจนพทาเลต (KHP), $\text{HOOC}_6\text{H}_4\text{COOH}$
ในตู้อบ 100°C 2 ชั่วโมง. และทิ้งไว้ให้เย็นในโถดูดความชื้น
(desiccator) 1 ชั่วโมง.
- 2.3.5 สารซัลเฟอร์โครมิก
- อบโปแตสเซียมไดโครเมต ($\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$) ในตู้อบ 100°C . 2 ชั่วโมง.

- สารละลาย A ละลายโปแตสเซียมไดโครเมต ($K_2Cr_2O_7$) จำนวน 2 กรัม ในน้ำกลั่น 200 ลบ.ซม.
- สารละลาย B เจือจางกรดซัลฟูริก (H_2SO_4) เข้มข้น 680 ลบ.ซม. ด้วยน้ำกลั่น 100 ลบ.ซม. ตั้งทิ้งไว้ให้เย็น
- เติมสารละลาย B ลงในสาร A แล้วเทลงใส่ขวดวัดปริมาตร 1000 ลบ.ซม. ทิ้งไว้ให้เย็น และปรับปริมาตรให้ถึงขีดวัดปริมาตรด้วยน้ำกลั่น

2.3.6 สารละลายโปแตสเซียมไอโอไดด์ 100 กรัมต่อลิตร
ละลายโปแตสเซียมไอโอไดด์ (KI) 100 กรัม ในน้ำกลั่น 1000 ลบ.ซม.

2.3.7 สารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02 นอร์มัล
ละลายโปแตสเซียมไทโอซัลเฟต ($Na_2S_2O_3$) 5 กรัม ในน้ำกลั่น 1000 ลบ.ซม. ตั้งทิ้งไว้ 1 วัน ก่อนการทำการเทียบมาตรฐาน (เก็บสารละลายไว้ในขวดสีชา และเก็บไว้ในตู้เย็น)

2.3.8 สารละลายมาตรฐานโปแตสเซียมไดโครเมต 0.025 นอร์มัล

- ออบโปแตสเซียมไดโครเมต ($K_2Cr_2O_7$) ในตู้อบ $110^\circ C$. เวลา 2 ชั่วโมง. นำไปตั้งทิ้งไว้ให้เย็นในโถคู่ความชื้น 1 ชั่วโมง.
- ชั่งโปแตสเซียมไดโครเมตที่อบแห้งแล้ว 1.226 กรัม ละลายในน้ำกลั่นและปรับปริมาตรให้ครบ 1000 ลบ.ซม. ด้วยน้ำกลั่น

2.3.9 สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มัล
เตรียมจาก normaldose โซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) 1 นอร์มัล

2.3.10 โปแตสเซียมไอโอไดด์ (KI)

2.4 วิธีการวิเคราะห์

2.4.1 หาค่าแฟคเตอร์ของโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มัล

- 1) ชั่ง KHP ที่อบแห้งแล้ว 1 กรัม ให้ละเอียดถึง 0.1 มิลลิกรัม ใส่ลงในขวดรูปชมพู่ 250 ลบ.ซม. ละลายในน้ำกลั่น 75 ลบ.ซม. และกวนให้เข้ากัน

- 2) เติมฟีนอล์ฟทาลีน อินดิเคเตอร์ 3 หยด
- 3) ไตเตรตด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มัล จนกระทั่งสารละลายเปลี่ยนเป็นสีชมพู
- 4) หาค่านอร์มัลลิตีของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มัล

$$\text{นอร์มัลลิตีของโซเดียมไฮดรอกไซด์} = \frac{W \text{ KHP} \times 1000}{204.23 \times V \text{ NaOH}}$$

เมื่อ $W \text{ KHP} =$ น้ำหนักของ KHP (กรัม)

$V \text{ NaOH} =$ ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 1 นอร์มัล
ไลเตรน (ลบ.ชม.)

2.4.2 หาค่าแฟคเตอร์ของสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02 นอร์มัล

- 1) ชั่งโปแตสเซียมไอโอไดด์ (KI) 2 กรัม ใส่ลงในขวดรูปชมพู่ 500 ลบ.ชม.
- 2) เติมน้ำกลั่น 100 ลบ.ชม. และกรดซัลฟูริกเข้มข้น (H_2SO_4) 1 ลบ.ชม. กวนให้เข้ากัน
- 3) เติมสารละลายมาตรฐานโปแตสเซียมไดโครเมต 0.025 นอร์มัล 20 ลบ.ชม. , ปิดจุก และเก็บไว้ในตู้มืด 5 นาที
- 4) เติมน้ำกลั่น 300 ลบ.ชม. ใส่ลงในขวดรูปชมพู่
- 5) ไตเตรตด้วยสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02 นอร์มัล จนได้สารละลายสีเหลืองอ่อน เติมน้ำแข็ง และไตเตรตต่อจนกระทั่งสารละลายเปลี่ยนจากสีน้ำเงินเป็นสีเขียวอ่อน
- 6) หาค่าแฟคเตอร์ของสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02 นอร์มัล

$$\text{นอร์มัลลิตีของ } \text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 = \frac{0.025 \times 20}{V \text{ Na}_2\text{S}_2\text{O}_3} = \frac{0.5}{V \text{ Na}_2\text{S}_2\text{O}_3}$$

แฟคเตอร์ของ $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ 0.02 นอร์มัล

$$= \frac{\text{นอร์มัลริติของ } \text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3}{V \text{ Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 \times 0.02}$$

$$= \frac{25}{V \text{ Na}_2\text{S}_2\text{O}_3}$$

เมื่อ $V \text{ Na}_2\text{S}_2\text{O}_3 =$ ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02
นอร์มัลไคเตรนท (ลบ.ชม.)

2.4.3 หาค่าหมู่เทอเรพทาติก และหมู่เมทิลเอสเตอร์

- 1) ชั่งตัวอย่าง 1 กรัม ให้ละเอียดถึง 0.1 มิลลิกรัม ใส่ลงในขวดรูปชมพู่ 100 ลบ.ชม. ให้ w (หน่วย มิลลิกรัม) เท่ากับน้ำหนักตัวอย่าง
- 2) เติมสารละลายโปแตสเซียมไฮโครกไซด์ 2 นอร์มัล 10 ลบ.ชม. และนำขวดใส่ตัวอย่างนี้ต่อกับชุดเครื่องมือ nicloux
- 3) ทำการรีฟลักซ์ 45 นาที จนกระทั่งตัวอย่างมอนอเมอร์ละลายหมดทิ้งไว้ให้เย็น
- 4) ตวงน้ำกลั่น 20 ลบ.ชม. ด้วยกระบอกตวงเตล้าง vigreux คอลัมน์ และปิดน้ำเย็นที่ไหลเข้าคอลัมน์
- 5) สวมขวดวัดปริมาตรขนาด 100 ลบ.ชม. ที่มีน้ำกลั่น 75 ลบ.ชม. เข้ากับปลายด้านหนึ่งของเครื่องควบแน่น เพื่อป้องกันการสูญหายของเมธานอล
- 6) กลั่นตัวอย่างให้ได้ปริมาณออกมาเท่ากับ 20 ลบ.ชม. ใส่ในขวดวัดปริมาตรที่มีขีดปริมาตรที่ 95 ลบ.ชม. จากนั้นเอาขวดวัดปริมาตรออกก่อนจะหยุดให้ความร้อน ตั้งปลายของเครื่องควบแน่นด้วยน้ำกลั่นเล็กน้อย ปรับปริมาตรให้ครบ 100 ลบ.ชม. ด้วยน้ำกลั่นและเก็บไว้หาค่า หมู่เมทิลเอสเตอร์

- 7) ตัวอย่างในขบวนการหมักนำมาหาค่าหมักเทอร์ฟทาลิก
- ตั้งขบวนการหมักไว้ในตู้เย็น ล้างคอถัมน์ด้วยน้ำปริมาณเล็กน้อย และนำขบวนการหมักออกจากอุปกรณ์ nicloux
  - เติมหินอร์ฟทาลิน อินดิเคเตอร์ 1-2 หยด
  - ไตรเตรทด้วยกรดไฮโดรคลอริก 1 นอร์มัล จนกระทั่งสีชมพูหายไป ให้ V_2 (ลบ.ชม.) เท่ากับปริมาตรของกรดไฮโดรคลอริก 1 นอร์มัล ไตรเตรนต์ สำหรับตัวอย่าง
  - ทำแบลนด์ให้มีสภาวะเหมือนตัวอย่างแต่ไม่ต้องใส่ตัวอย่าง ให้ V_1 (ลบ.ชม.) เท่ากับปริมาตรของกรดไฮโดรคลอริก 1 นอร์มัล ไตรเตรนต์สำหรับแบลนด์
- 8) ตัวอย่างในขบวนการวัดปริมาตรนำมาหาค่าหมักเมทิลเอสเตอร์.
- ปิดฝาขวดตัวอย่าง 10 ลบ.ชม. ใส่ลงในขบวนการหมักที่มีจุกปิด ขนาด 125 ลบ.ชม.
  - เติมหินอร์ฟทาลิน 10 ลบ.ชม. ปิดจุกขวดและรัดด้วยยางให้แน่น นำไปตั้งทิ้งไว้ในอ่างน้ำร้อน 50°C 30 นาที
  - นำออกมาตั้งทิ้งไว้ให้เย็น, จากนั้นเติมน้ำกลั่น 20 ลบ.ชม. และสารละลายโปแตสเซียมไอโอไดด์ 100 กรัมต่อลิตร 4 ลบ.ชม. ตั้งทิ้งไว้ในตู้มืด 5 นาที
  - ไตรเตรทด้วยสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02 นอร์มัล จนกระทั่งได้สารละลายสีเหลืองอ่อน, เติมหินอร์ฟทาลินน้ำแข็ง จะได้สารละลายสีน้ำเงิน ทำการไตรเตรทต่อจนกระทั่งได้สารละลายสีเขียวอ่อน ให้ V_4 (ลบ.ชม.) เท่ากับปริมาตรของสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02 นอร์มัล ไตรเตรนต์ สำหรับตัวอย่าง
  - ทำแบลนด์ให้มีสภาวะเหมือนตัวอย่าง แต่ไม่ต้องใส่ตัวอย่างให้ V_3 (ลบ.ชม.) เท่ากับปริมาตรของสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02 นอร์มัล ไตรเตรนต์ สำหรับแบลนด์

2.5 การคำนวณ

2.5.1 หมู่เทอแรฟทาลิกในรูปของ $\text{OC}-\text{C}_6\text{H}_4-\text{CO}$ (เปอร์เซ็นต์ w/w)

$$= \frac{6600 (V_1 - V_2) f_{\text{HCL}}}{W}$$

เมื่อ V_1 = ปริมาตรของกรดไฮโครคลอริก 1 นอร์มัล ไตเตรนที่
สำหรับแบลงค์ (ลบ.ชม.)

V_2 = ปริมาตรของกรดไฮโครคลอริก 1 นอร์มัล ไตเตรนที่
สำหรับตัวอย่าง (ลบ.ชม.)

f = ค่าแฟคเตอร์ของกรดไฮโครคลอริก 1 นอร์มัล

W = น้ำหนักของตัวอย่าง (มิลลิกรัม)

2.5.2 หมู่เมทิลเอสเตอร์ในรูปของ CH_3O (เปอร์เซ็นต์ w/w)

$$= \frac{1.033 (V_3 - V_4) f \times 100}{W}$$

เมื่อ V_3 = ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02 นอร์มัล
ไตเตรนที่ สำหรับแบลงค์ (ลบ.ชม.)

V_4 = ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02 นอร์มัล
ไตเตรนที่ สำหรับตัวอย่าง (ลบ.ชม.)

f = ค่าแฟคเตอร์ของสารละลายโซเดียมไทโอซัลเฟต 0.02
นอร์มัล

W = น้ำหนักของตัวอย่าง (มิลลิกรัม)

2.5.3 อัตราส่วน

$$= \frac{(100 + \text{M.G.}) - \text{T.G.} \times 2.16}{\text{T.G.}}$$

2.5.4 อัตราการเกิดปฏิกิริยา

$$= \frac{\frac{T.G. - M.G.}{66} - \frac{M.G.}{31}}{\frac{T.G.}{66}} \times 100$$

เมื่อ T.G. = หมู่เทอเรพทาลิก (เปอร์เซ็นต์ w/w)

M.G. = เมทิลเอสเตอร์ (เปอร์เซ็นต์ w/w)

3. ข้อควรระวัง

3.1 การทำความสะอาดเครื่องแก้ว

3.1.1 ก่อนใช้เครื่องแก้ว ควรล้างด้วยสารซักฟอโรโครมิก และล้างด้วยน้ำกลั่น

3.1.2 ส่วนที่เป็น ground joint ไม่ควรใช้สารหล่อลื่น (ควรใช้เทฟลอน)

3.1.3 ห้ามใช้อะซิโตนในการล้างเครื่องมือ

3.2 ควรสวมถุงมือป้องกันขณะใช้กรดซัลฟูริกและกรดไฮโดรคลอริก

ข.2) โปเทนทีโอเมตริกไทเตรชันของกลุ่มโมเลกุลที่มีกรดคีปปลายโซ่ของพอลิเอสเทอร์

1. วัตถุประสงค์

โปเทนทีโอเมตริกไทเตรชันด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ โดยใช้
อโรครีซอล

2. วิธีการ

2.1 เวลาทำการวิเคราะห์ 1 ชม.

2.2 เครื่องมือและอุปกรณ์

2.2.1 เครื่องชั่งละเอียดถึง 0.1 มิลลิกรัม

2.2.2 ชุดอุปกรณ์สำหรับให้ความร้อน เพื่อให้อโรครีซอลที่อยู่ในขวดรูป
ชมพูมีสถานะของเหลว

2.2.3 ชุดอุปกรณ์สำหรับดูดอโรครีซอลออกมาจากขวดรูปชมพู

2.2.4 ชุดอุปกรณ์สำหรับกลับอโรครีซอลภายใต้สุญญากาศ

2.2.5 เครื่องแก้วสำหรับละลายตัวอย่างและไทเตรชัน มี funnel conical
ground – glass joint ที่ต่อกับเครื่องควบแน่นแบบตั้ง

2.2.6 อ่างไกลคอลที่ควบคุมอุณหภูมิ 90 °C

2.2.7 เครื่องกวนสารและแม่เหล็กที่เคลือบด้วยเทฟลอน

2.2.8 ปิเปต 10, 25 ลบ.ซม.

2.2.9 เครื่องไทเตรตอัตโนมัติ ที่ชื่อว่า Metrohm Titroprocessor 686 และ
Dosimat 665

2.2.10 บีกเกอร์ 100 ลบ.ซม.

2.3 สารเคมี

2.3.1 โซเดียมคาร์บอเนต (Na_2CO_3)

2.3.2 ออโรครีซอล

ออโรครีซอลถูกกลั่นโดยเติมโซเดียมคาร์บอเนต 14 กรัมต่อ ออโรครีซอล 4 ลิตร แล้วนำไปกลั่นที่อุณหภูมิ 54°C ภายใต้อัตราความดัน 2 มิลลิเมตรปรอท จากนั้นกลั่นเก็บออโรครีซอลไว้ในที่มืดและต้องใช้เวลาภายใน 3 วัน หลังจากกลั่น

2.3.3 KHP (Potassium Hydrogen Phthalate)

อบ KHP ในตู้อบ 100°C 2 ชั่วโมง. และนำมาทิ้งให้เย็นในโถคู่คความชื้น 1 ชั่วโมง.

2.3.4 สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ (NaOH) 0.2 นอร์มัล เตรียมจาก NaOH 1 N โดยใช้ NaOH 40 กรัม ละลายน้ำ 1,000 มิลลิลิตร แล้วนำมาเจือจางเป็น NaOH 0.2 N โดยใช้ NaOH 1 N ปริมาณ 200 มิลลิลิตร ละลายน้ำกลั่น 1,000 มิลลิลิตร

2.4 วิธีการวิเคราะห์

2.4.1 การหาค่านอร์มัลลิตีของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์

- 1) ชั่ง KHP แห่ง 0.05 กรัม ให้ละเอียดถึง 0.1 มิลลิกรัม ใส่ลงในบีกเกอร์ 100 ลบ.ซม.
- 2) เติมออโรครีซอล 50 ลบ.ซม. โดยใช้ปิเปต, กวนให้เข้ากัน
- 3) ไตเตรตด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.2 นอร์มัล โดยใช้เครื่องไตเตรตอัตโนมัติ
- 4) หาค่านอร์มัลลิตีของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์

$$\text{นอร์มัลลิตีของโซเดียมไฮดรอกไซด์} = \frac{A \times 4.8964}{B}$$

เมื่อ A = น้ำหนักของ KHP อบแห้ง (กรัม)

B = ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์
ไตเตรนต์ (ลบ.ซม.)

2.4.2 การหาค่ากลุ่มโมเลกุลที่มีกรดคลิคลายโซ่ ของตัวอย่างพอลิเอสเทอร์

- 1) ชั่งตัวอย่างพอลิเมอร์ 3 กรัม (ให้ละเอียดถึง 0.1 มิลลิกรัม) ใส่ลงในขวดทำปฏิกิริยา
- 2) เติมอโรครีซอล 50 ลบ.ซม. และใส่แท่งกวนสาร
- 3) ต่อเครื่องควบแน่น กับ ขวดทำปฏิกิริยารีฟลักซ์ตัวอย่างในอ่างไกลคอล 90 °C 30 นาที ทำการกวนอย่างแรงระหว่างรีฟลักซ์
- 4) นำขบวนการหม้อออกจากอ่างไกลคอล และทำการตั้งทิ้งให้เย็นประมาณ 10 นาที ใช้ลมเป่า
- 5) เติมน้ำกลั่น 6 ลบ.ซม. กวนให้เข้ากัน
- 6) ไตเตรทด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.2 นอร์มัล โดยใช้เครื่องไตเตรทอัตโนมัติให้ V เท่ากับปริมาตรของสารละลายโซเดียม 0.2 นอร์มัล ไตเตรนที่สำหรับตัวอย่าง (ลบ.ซม.)
- 7) ทำแบลนค์ภายใต้สภาวะเดียวกับตัวอย่างแต่ไม่ต้องใส่ตัวอย่างให้ V_0 เท่ากับปริมาตรของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 0.2 นอร์มัล ไตเตรนที่สำหรับแบลนค์ (ลบ.ซม.)

2.5 การคำนวณ

กลุ่มโมเลกุลที่มีกรดคลิคลายโซ่ (กรัมสมมูล ใน 10^6 กรัมของพอลิเมอร์

$$\frac{(V - V_0) t \cdot 10^6}{10^3 \cdot W} = \frac{(V - V_0) t \cdot 10^3}{W}$$

เมื่อ t = นอร์มัลริตีของสารละลายมาตรฐานโซเดียมไฮดรอกไซด์

V = ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ไตเตรนที่สำหรับตัวอย่าง (ลบ.ซม.)

V_0 = ปริมาตรของสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ไตเตรนที่สำหรับแบลนค์ (ลบ.ซม.)

W = น้ำหนักของตัวอย่างพอลิเมอร์ (กรัม)

3. ข้อควรระวัง

ออโรครีซอลเป็นสารพิษ ควรใช้อย่างระมัดระวังในผู้สูงอายุ

- 3.1 เมื่อออโรครีซอลสัมผัสกับผิวหนัง : ล้างด้วยเอทิลีนไกลคอลและล้างด้วยน้ำสะอาดปริมาณมาก ๆ
- 3.2 เมื่อออโรครีซอลสัมผัสกับตา : ล้างด้วยน้ำสะอาดปริมาณมาก ๆ และรีบไปพบแพทย์

ข.3) การหาดีอีจีในพอลิเอทิลีนเทอเรฟทาเลต (Polyethylene terephthalate)

1. หลักการ

นำสารตัวอย่างมาทำปฏิกิริยากับเมธานอลใน Heating block สารละลายที่ได้สามารถนำไปหาปริมาณดีอีจีโดยใช้วิธี Internal standard

2. อุปกรณ์

- แก๊สโครมาโตกราฟี โดยมีเครื่องตรวจจับสัญญาณแบบ FID
- ไมโครไซริงก์ ของ Hamilton type 701N
- หลอดสำหรับทำปฏิกิริยาทำด้วยเหล็ก
- เครื่องให้ความร้อน (Heating block)
- บีเปต 30 มิลลิลิตร.
- ขวดวัดปริมาตรขนาด 5000 มิลลิลิตร.
- อุปกรณ์ทั่วไปที่ใช้ในห้องปฏิบัติการ

3. สารเคมี

- เมธานอลในระดับเกรดวิเคราะห์
- เตะตระเอทิลีน ไกลคอล ไดเมทิลอีเทอร์ที่มีความบริสุทธิ์สูง
- ซิงค์อะซิเตตในระดับเกรดวิเคราะห์
- อีจีในระดับเกรดวิเคราะห์
- ดีอีจีในระดับเกรดวิเคราะห์

4. วิธีทำ

4.1 การเตรียมสารละลายทรานส์เอสเตอร์ริไฟเคชัน

ชั่งตะตระเอทิลีนไกลคอลไดเมทิลอีเทอร์มา 0.400 กรัม และ ซิงค์อะซิเตตมา 60 มิลลิกรัม จากนั้นละลายด้วย เมธานอล แล้วปรับปริมาตรให้เป็น 1 ลิตร ในขวดวัดปริมาตรด้วย เมธานอล

4.2 การเตรียมสารละลายทดสอบ สำหรับหา แพลคเตอร์

4.2.1 เตรียม Stock solution ดังนี้ ชั่ง อีจี 98.000 กรัม และดีอีจี 2.000 กรัม

4.2.2 นำ Stock solution มาเตรียมสารละลายทดสอบ ดังนี้
ตัวอย่างที่.   น้ำหนักของ Stock solution (กรัม)   เปอร์เซ็นต์ดีอีจี

1	0.2500	0.5 เปอร์เซ็นต์
2	0.5000	1.0 เปอร์เซ็นต์
3	0.7500	1.5 เปอร์เซ็นต์
4	1.0000	2.0 เปอร์เซ็นต์

* ความเข้มข้นของ ดีอีจี อ้างถึงน้ำหนักของตัวอย่าง 1.000 กรัม

4.2.3 เติมสารละลายทรานส์เอสเทอร์รีฟิเคชัน 30 มิลลิลิตร ลงในสารละลายทดสอบแต่ละตัว

4.2.4 นำสารละลายทดสอบที่ได้มาหาค่าดีอีจี โดยใช้ แก๊สโครมาโตกราฟีตามข้อ 4.4

4.3 การเตรียมสภาวะของเครื่องแก๊สโครมาโตกราฟี

คอลัมน์ : Carbowax Capillary column

30 m X 0.53 mm. ID. X 1.2 μ m Film

แก๊ส : Carrier gas N_2 = 15 มิลลิลิตร/นาที

Make-up gas N_2 = 15 มิลลิลิตร/นาที

Combustion gas H_2 = 45 มิลลิลิตร/นาที

Compressed air = 450 มิลลิลิตร/นาที

Splitter = 0 มิลลิลิตร/นาที (Split-off)

อุณหภูมิ :

Column oven	start : 150°C	hold : 0 นาที
	final : 200°C	rate : 10°C
		hold : 3 นาที
	final : 230°C	rate : 30°C
		hold : 5 นาที
injector	: 250°C	
detector	: 280°C	
amount injected:	1 µl	

5. การคำนวณ

5.1 การคำนวณและการสร้างกราฟเทียบมาตรฐาน

5.1.1 การหาปริมาณคีอีจีในหน่วยเปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักต้องหาค่าแฟคเตอร์จากผลการของอัตราส่วนน้ำหนักและอัตราส่วนพื้นที่ (คีอีจีทดสอบต่อคีอีจีมาตรฐาน) จากสารละลายทดสอบแต่ละตัว

5.1.2 คำนวณอัตราส่วนน้ำหนัก (WR) ของสารละลายทดสอบแต่ละตัวตามสูตรข้างล่างนี้

$$WR = \frac{\text{mg DEG}}{\text{mg ST}}$$

เมื่อ mg DEG = ปริมาณของคีอีจี(มิลลิกรัม) ที่อยู่ในสารละลายทดสอบ

mg ST = ปริมาณของคีอีจีมาตรฐาน(มิลลิกรัม) ที่อยู่ในสารละลายทดสอบ

5.1.3 คำนวณอัตราส่วนพื้นที่ของ สารละลายทดสอบ ทั้ง 4 ตัว คังสมการ

$$AR = \frac{\text{IU ของ DEG}}{\text{IU ของ ST}}$$

เมื่อ $IU = \text{integrator units}$ สำหรับคีอีจี

5.1.4 จำนวนหาแฟลคเตอร์ดังสมการ

$$\text{Factor} = \frac{WR}{AR} = \frac{\text{mg DEG} \cdot IU \text{ ST}}{\text{mg ST} \cdot IU \text{ DEG}}$$

5.1.5 เขียนกราฟระหว่าง อัตราส่วนของพื้นที่ของสารละลายทดสอบทั้ง 4 กับแฟลคเตอร์

5.2 จำนวนผลการวิเคราะห์

การหาปริมาณคีอีจี (เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก) จากตัวอย่าง โดยการคำนวณอัตราส่วนพื้นที่ AR (คีอีจีทดสอบต่อคีอีจีมาตรฐาน) และอ่านค่าแฟลคเตอร์จากกราฟ แล้วคำนวณตามสมการ

$$\text{DEG (\% W/W)} = \frac{AR \times F \times \text{mg ST}}{\text{น้ำหนักตัวอย่าง (g)} \times 10}$$

5.3 หาค่าเฉลี่ยจากผลที่ใกล้เคียงกัน

6. เวลาที่ใช้

เวลาประมาณ 4 ชม. รวมการทำกราฟเทียบมาตรฐาน

เวลาที่แท้จริง 45 นาที

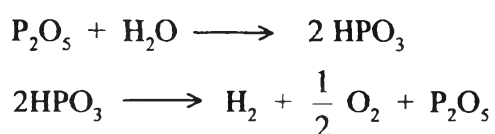
7. ความถูกต้อง

+ 5 เปอร์เซ็นต์

ข.4) การหาน้ำในพอลิเอทิลีนเทอแรพทาเลต ด้วย เครื่องวิเคราะห์หาความชื้นของ MEECO

1. หลักการ

น้ำที่อยู่ในตัวอย่างสามารถทดสอบได้โดยการให้ความร้อนโดยผ่านไอโนโตรเจนที่อุณหภูมิ 205°C ทางเซลล์ไฟฟ้า ปริมาณน้ำที่ดูดซับในเซลล์ไฟฟ้าทั้งสองจะสลายตัวให้ไฮโดรเจน และออกซิเจน โดย ฟอสฟอรัสเพนทอกไซด์ดังสมการ

สาย แพลตทินัม (platinum) 2 เส้นที่อยู่ในท่อเทฟลอนซึ่งถือเสมือนเป็นขั้วไฟฟ้าที่ปกคลุมด้วยพื้นผิวของฟอสฟอรัสเพนทอกไซด์

เมื่อศักย์ไฟฟ้าที่ขั้วทั้งสองคงที่ การผ่านไอโนโตรเจนที่มีน้ำเข้าไปทางเซลล์ไฟฟ้า จะทำให้เกิดไฟฟ้ากระแสตรงซึ่งบอกถึงปริมาณน้ำที่อยู่ในตัวอย่าง โดยแสดงที่เครื่องมือวัดในหน่วยไมโครกรัม

2. อุปกรณ์

- MEECO Electrolytic Moisture Analyzer, type LBY model W
- Sample holder
- Regeneration set for the electrolytic cells
- Reducing valve ของไนโตรเจน
- Drying device เช่น ตัวดูดซับออกซิเจน

3. สารเคมี

- ไคโปแตสเซียมทาร์เทรต $K_2C_4H_4O_6 \times \frac{1}{2}H_2O$ MW = 235.28 ในระดับ
เกรดวิเคราะห์
- อะซิโตนในระดับเกรดวิเคราะห์
- น้ำกลั่น
- กรดฟอสฟอริกในระดับเกรดวิเคราะห์ (86 เปอร์เซนต์)
- ไนโตรเจนที่มีความบริสุทธิ์สูง

4. วิธีทำ

- 4.1 ติดตั้งเครื่องวิเคราะห์ความชื้นในสถานที่ไม่มีการสั่นสะเทือน มีอุณหภูมิ
และความดันคงที่ และมีความชื้นต่ำ
- 4.2 เปิดไนโตรเจนเข้าสู่เครื่องมือวิเคราะห์โดยมีอัตราการไหล 50 มิลลิลิตร/นาที
และความดัน 2-3 psi
- 4.3 เปิดเครื่องวิเคราะห์ที่ “Instrument power switch” จาก “off” ไปที่ “on”
- 4.4 ตั้งสถานะของเครื่องที่ “cond-anal” ที่ตำแหน่ง “condition”
- 4.5 เปิดระบบให้ความร้อนโดยหมุน “Heater power switch” จาก “off” ไปที่
“on”
- 4.6 ปรับอุณหภูมิของเตาเผาไปที่ 400°F หรือ 205°C โดยเข็มสีแดงแสดง
อุณหภูมิที่ตั้งไว้ เข็มสีดำแสดงอุณหภูมิจริง
- 4.7 เปิดเครื่องวัดจันกระทั่ง Cell no.1 มีกระแสไฟฟ้าน้อยกว่า 0.4 มิลลิแอมแปร์
และ Cell no.2 น้อยกว่า 0.10 มิลลิแอมแปร์
- 4.8 เริ่มทำการวิเคราะห์โดยหาปริมาณน้ำของ Blank (อธิบายที่ 4.19)

4.9 ปริมาณตัวอย่างที่ใช้มีความสัมพันธ์กับปริมาณน้ำที่มีอยู่ดังนี้

ปริมาณน้ำ	ปริมาณตัวอย่าง
> 0.1 เปอร์เซ็นต์	<0.5 กรัม.
0.1 – 0.05	0.5 – 1 กรัม.
0.05 – 0.01	1 – 2 กรัม.
0.01 – 0.005	2 – 3 กรัม.
<0.005	5 – 7 กรัม.

ถ้าตัวอย่างที่ไม่ทราบปริมาณน้ำที่มีอยู่อย่างคร่าว ๆ สามารถหาปริมาณน้ำได้โดยทดลองใช้ตัวอย่าง 1 กรัม. ใส่ในเครื่องมือวิเคราะห์ เมื่อทราบปริมาณน้ำในสารตัวอย่าง 1 กรัม. แล้วให้เปรียบเทียบจากตารางข้างบน

4.10 ชั่งตัวอย่างด้วยความถูกต้อง ± 1 มิลลิกรัม.

4.11 เปิดไอโนโตรเจนที่ “Carrier Gas In” เพื่อป้องกันความชื้นจากอากาศเข้าสู่เตาเผาเวลานำตัวอย่างเข้าสู่เครื่องมือวิเคราะห์

4.12 นำตัวอย่างที่ชั่งไว้ใส่ในเตาเผาภายใน 15 วินาที แล้วใส่ Sample holder กลับทันที

4.13 ยังคงเปิดไนโตรเจนที่ “Carrier Gas In” ต่อไปอีก 15 วินาที และตั้งตัวเลขที่แสดงปริมาณน้ำไว้ที่ศูนย์ขณะที่เปิดไนโตรเจน

4.14 ปิดไนโตรเจนที่ “Carrier Gas In”

4.15 ตั้งปุ่ม “cond-anal” ไปที่ “Analysis”

4.16 หมุนที่ตั้งเวลาในการวิเคราะห์ไปที่ 60 นาที

4.17 หลังจากเวลาผ่านไปจนครบ 60 นาที อ่านปริมาณน้ำในหน่วยไมโครกรัมที่หน้าจอเครื่องมือวิเคราะห์

4.18 ปฏิบัติตาม 4.10 – 4.17 อีกครั้งโดยให้เซลล์ทั้งสองมีค่ากระแสไฟฟ้าต่ำกว่าจุดที่กำหนดก่อนจึงเริ่มการวิเคราะห์ครั้งต่อไป

4.19 การหาปริมาณน้ำของแบลจค์ต้องทำวันละครั้งต้องทำตาม 4.10 – 4.17 โดยไม่มีตัวอย่าง และปริมาณน้ำของแบลจค์ควรมีค่าต่ำกว่า 100 ไมโครกรัม

4.20 เมื่อไม่ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ตั้งปุม “cond – anal” ไปที่ “condition” และลดไอไนโตรเจนจากอัตราการไหล 50 มิลลิลิตร/นาที ไปที่ 20 มิลลิลิตร/นาที ในกรณีที่ต้องการปรับอัตราการไหลไปที่ 50 มิลลิลิตร/นาที ต้องรอประมาณ 15-30 นาที จึงวิเคราะห์ได้

5. การคำนวณ

ผลที่แสดงจะอยู่ในรูปของ เปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนักของน้ำ

$$H_2O \text{ (เปอร์เซ็นต์ W/W)} = \frac{(M_1 - M_0)}{W} \times 10^{-4}$$

เมื่อ M_1 = ปริมาณของน้ำในตัวอย่าง (ไมโครกรัม)

M_0 = ปริมาณของน้ำในเบลงค์ (ไมโครกรัม)

W = น้ำหนักตัวอย่าง (กรัม)

6. เวลาในการทดลอง

ประมาณ 70 นาที (ไม่รวมการทำเบลงค์)

7. ความถูกต้อง

7.1 เมื่อปริมาณน้ำ $> 0.020 \pm 2.5$ เปอร์เซ็นต์

7.2 เมื่อปริมาณน้ำ $0.010 - 0.020 \pm 5.0$ เปอร์เซ็นต์

7.3 เมื่อปริมาณน้ำ $< 0.010 \pm 10$ เปอร์เซ็นต์

ภาคผนวก ค
รายการพิมพ์ออกของโปรแกรม

ค.1) โปรแกรมเม็ทแลบ (MATLAB)

ct1	k2 =
em =	0.0036
0.2880	k3 =
g =	0.1716
2.4417	k4 =
eg =	5.2264e-005
2.7669	
m =	k5 =
0.1417	1.5726e-007
z =	k6 =
0.3917	2.8334e-005
ec =	k7 =
0.0818	0.0458
w =	k8 =
0.3578	0.0037
g_star =	tolerance =
0.0944	0.0577
k1 =	ป
0.0826	

```
clear all
clear

XO=[0.01938 0.06933 2.9086 5.81724 2.9086 0.008 0.0056 0.094
    0.03368 0.00983 0.007197
    0.000309 0.000309 0.000309 0.02586 0.3 ];

VLB=zeros(1,16);
VUB=[];

options(14)=3000;
options(13)=8;
[x,options]=constr('ct2',XO,options,VLB,VUB);

em=x(1)
g=x(2)
eg=x(3)
m=x(4)
z=x(5)
ec=x(6)
w=x(7)
g_star=x(8)
k1=x(9)
k2=x(10)
k3=x(11)
k4=x(12)
k5=x(13)
k6=x(14)
k7=x(15)
k8=x(16)

tolerance=options(8)

%[f,g]=corret2(x);
%E1=g(1)
%E2=g(2)
%E3=g(3)
%E4=g(4)
%E5=g(5)
%E6=g(6)
%E7=g(7)
%E8=g(8)
```



```

function [F,G]=ct2(x)

em=x(1);
g=x(2);
eg=x(3);
m=x(4);
z=x(5);
ec=x(6);
w=x(7);
g_star=x(8);
k1=x(9);
k2=x(10);
k3=x(11);
k4=x(12);
k5=x(13);
k6=x(14);
k7=x(15);
k8=x(16);

%%weight objective
w1=100;w6=100;w7=100;w8=100;
w2=1;w3=1;w4=1;w5=1;
w_plus=w1+w2+w3+w4+w5+w6+w7+w8;

%%model
E1=(11115*2.94)/(60*1.13)-(8336*em)/(60*1.13)+...
(1.13*46890)*[(-1)*k1*(2*em*g-eg*m/0.3)-...
k2*(em*eg-2*z*m/0.15)];
E2=(-8336*eg)/(60*1.13)+(1.13*46890)*[2*k1*em*g-...
k1*eg*m/0.3-k2*em*eg+2*k2*z*m/0.15-2*k3*eg^2+...
8*k3*z*g/0.5-k4*eg/1.13-2*k5*eg*g-k6*eg*eg+2*k7*ec*g-...
k7*eg*w/2.5-k8*ec*eg+2*k8*z*w/1.25];
E3=(-8336*m)/(60*1.13)-(2779*10.47)/(60*1.13)+...
(1.13*46890)*[2*k1*em*g-k1*eg*m/0.3+...
k2*em*eg-2*k2*z*m/0.15];
E4=(11115*6.93)/(60*1.13)-(8336*g)/(60*1.13)-...
(2779*10.47)/(60*1.13)+(1.13*46890)*[-2*k1*em*g+...
k1*eg*m/0.3+k3*eg^2-4*k3*z*g/0.5-2*k7*ec*g+k7*eg*w/2.5];
E5=(-8336*z)/(60*1.13)+(1.13*46890)*[k2*em*eg-2*k2*z*m/0.15+...
k3*eg^2-4*k3*z*g/0.5+k8*ec*eg-2*k8*z*w/1.25];
E6=(-8336*ec)/(60*1.13)+(1.13*46890)*[k4*eg/1.13+2*k5*eg*g+...
k6*eg^2-2*k7*ec*g+k7*eg*w/2.5-k8*ec*eg+2*k8*z*w/1.25];
E7=(-8336*w)/(60*1.13)+(2779*0.87)/(60*1.13)+...
(1.13*46890)*[2*k7*ec*g-k7*eg*w/2.5+k8*ec*eg-2*k8*z*w/1.25];
E8=(-8336*g_star)/(60*1.13)+(1.13*46890)*[2*k5*eg*g+k6*eg^2];

F=[w1*(em-0.02938)^2+w2*(g-0.06933)^2+w3*(eg-2.9086)^2+w4*(m-5.81724)^2+...
w5*(z-2.9086)^2+w6*(ec-0.018)^2+ w7*(w-0.0056)^2+w8*(g_star-0.094)^2]/w_plus;

G=[E1 E2 E3 E4 E5 E6 E7 E8];

return

```

ค.2) โปรแกรมแมทเทติกา (MATHEMATICA)

```

In[1]:= FindRoot[{11399*0.002865*0.0167*0.8850 - 8549*em*0.0167*0.8850 -
  2*17.921*em*g*1.13*46890 + 17.921*eg*m*3.33*1.13*46890 -
  0.0817*em*eg*1.13*46890 + 2*0.0817*z*m*6.67*1.13*46890 == 0,
-8549*eg*0.0167*0.885 + 2*17.921*em*g*1.13*46890 -
  17.921*eg*m*3.33*1.13*46890 - 0.0817*em*eg*1.13*46890 +
  2*0.0817*z*m*6.67*1.13*46890 - 2*0.5445*eg*eg*1.13*46890 +
  8*0.5445*z*g*2*1.13*46890 - 0.0029*eg*0.8850*1.13*46890 -
  2*88.5482*eg*g*1.13*46890 - 48.8224*eg*eg*1.13*46890 +
  2*1.167*ec*g*1.13*46890 - 1.167*eg*v*0.4*1.13*46890 -
  0.1448*ec*eg*1.13*46890 + 2*0.1448*z*v*0.8*1.13*46890 == 0,
-8549*m*0.0167*0.8850 - 2850*0.01047*0.0167*0.885 +
  2*17.921*em*g*1.13*46890 - 17.921*eg*m*3.33*1.13*46890 +
  0.0817*em*eg*1.13*46890 - 2*0.0817*z*m*6.67*1.13*46890 == 0,
11399*0.0071629*0.0167*0.885 - 8549*g*0.0167*0.885 - 2850*0.01047*0.0167*0.885 -
  2*17.921*em*g*1.13*46890 + 17.921*eg*m*3.33*1.13*46890 +
  0.5445*eg*eg*1.13*46890 - 4*0.5445*z*g*2*1.13*46890 -
  2*1.167*ec*g*1.13*46890 + 1.167*eg*v*0.4*1.13*46890 == 0,
-8549*z*0.0167*0.885 + 0.0817*em*eg*1.13*46890 - 2*0.0817*z*m*6.67*1.13*46890 +
  0.5445*eg*eg*1.13*46890 - 4*0.5445*z*g*2*1.13*46890 +
  0.1448*ec*eg*1.13*46890 - 2*0.1448*z*v*0.8*1.13*46890 == 0,
-8549*ec*0.0167*0.885 + 0.0029*eg*0.885*1.13*46890 +
  2*88.5482*eg*g*1.13*46890 + 48.8224*eg*eg*1.13*46890 -
  2*1.167*ec*g*1.13*46890 + 1.167*eg*v*0.4*1.13*46890 -
  0.1448*ec*eg*1.13*46890 + 2*0.1448*z*v*0.8*1.13*46890 == 0,
-8549*v*0.0167*0.885 + 2850*0.00087*0.0167*0.885 +
  2*1.167*ec*g*1.13*46890 - 1.167*eg*v*0.4*1.13*46890 +
  0.1448*ec*eg*1.13*46890 - 2*0.1448*z*v*0.8*1.13*46890 == 0,
-8549*gs*0.0167*0.885 +
  2*88.5482*eg*g*1.13*46890 + 48.8224*eg*eg*1.13*46890 == 0},
{em, 0.000374676}, {eg, 0.000620629}, {m, 0.000765931}, {g, 0.0000249567},
{z, 0.000374845}, {ec, 0.00199892}, {v, 0.00237311}, {gs, 1.92485*10^-6}]

Out[1]= {em -> 0.000361533, eg -> 0.000107809, m -> -0.0000318295, g -> 0.000620385, z -> 0.0000110152,
ec -> 0.00332874, v -> 0.00228249, gs -> 0.00520516}

```

ประวัติผู้เขียน

นายวิษณุ เกตแก้ว เกิดวันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2509 ที่อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในปีการศึกษา 2528 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2539

